

АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА КОСОВСКО МЕТОХИЈСКА



ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ И
ОЦЕЊИВАЊУ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ
ПРОГРАМА „ПОСЛОВАЊЕ МАЛИХ И СРЕДЊИХ
ПРЕДУЗЕЋА“ АССКМ Лепосавић

Лепосавић,
2023. године

**ИЗВЕШТАЈ ПО СТАНДАРДИМА ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ
КВАЛИТЕТА НОВОГ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
„ПОСЛОВАЊЕ МАЛИХ И СРЕДЊИХ ПРЕДУЗЕЋА“**

АКАДЕМИЈЕ СТРУКОВНИХ СТУДИЈА КОСОВСКО МЕТОХИЈСКА

САДРЖАЈ

- 1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О АКАДЕМИЈИ СТРУКОВНИХ СТУДИЈА КОСОВСКО МЕТОХИЈСКА**
- 2. Стандарди:**
 - **Стандард 4:** Квалитет студијског програма,
 - **Стандард 5:** Квалитет наставног процеса,
 - **Стандард 7:** Квалитет наставника и сарадника,
 - **Стандард 8:** Квалитет студената
 - **Стандард 9:** Квалитет уџбеника, литературе, библиотечних и информатичких ресурса,
 - **Стандард 10:** Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке,
 - **Стандард 11:** Квалитет простора и опреме,
 - **Стандард 13:** Улога студената у самовредновању и провери квалитета,
 - **Стандард 14:** Систематско праћење и периодична провера квалитета,
 - **Општа оцена испуњености стандарда и предлози мера за побољшање** (прожимају се кроз стандарде обухваћених Извештајем),
 - **Прилози за сваки стандард**

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О АКАДЕМИЈИ СТРУКОВНИХ СТУДИЈА КОСОВСКО МЕТОХИЈСКА

| | |
|---|--|
| Назив Академије | Академија струковних студија косовско метохијска |
| Скраћени назив Академије | АССКМ |
| Оснивач Академије | Република Србија |
| Седиште Академије | Лепосавић |
| Регистрација код Привредног суда у Нишу | Број решења Фи. 126/2020 од 29.09.2020. године |
| Матични број | 18377063 |
| ПИБ број | 112316106 |
| Назив Академије на енглеском језику | Akademy of Applied Studies of Kosovo and Metohija |
| Интернет адреса Академије | www.akademijakm.edu.rs |
| Адреса електронске поште Академије | office@akademijakm.edu.rs |

На основу члана 51. став 2. члана 54. став 2. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр 88/17 – др. Закон, 73/18 и 67/19) и члана 43, став 1. Закона о влади („Службени гласник РС“, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – и др. Законима, Влада Републике Србије донела је Одлуку о оснивању Академије струковних студија косовско метохијска, број: 022-5273/2019 од 21. новембра 2019. године („Службени гласник РС“ број 82/2019).

Овом одлуком основана је високошколска установа под називом: Академија струковних студија косовско метохијска (у даљем тексту Академија/АССКМ Лепосавић), статусном променом спајања:

- Високе економске школе струковних студија Пећ у Лепосавићу,
- Високе техничке школе струковних студија Звечан у Звечану и
- Високе техничке школе струковних студија Урошевац у Лепосавићу.

Седиште Академије је у Лепосавићу.

Академија је самостална високошколска установа, која организује и изводи струковне студије, у складу са Законом, из више научних и стручних области, односно из образовно научних поља: техничко-технолошке и друштвено-хуманистичке науке, и то:

- струковне студије првог степена - основне струковне студије које трају три године (180 ЕСПБ) и специјалистичке струковне студије (60 ЕСПБ) и
- струковне студије другог степена - мастер струковне студије које трају две године (120 ЕСПБ),

у складу са Дозволом за рад број 620-00-00889/2020 од 07.08.2020. године издате од стране министарства надлежног за послове високог образовања и у складу са Уверењем о акредитацији број 612-00-00414/5/2021-3 од 25.02.2022. године издатог од стране Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета.

У овом извештају о самовредновању и оцењивању квалитета студијског програма Академије представиће се студијски програм **Пословање малих и средњих предузећа, а у вези поновне акредитације студијског програма**. Студијски програм Пословање малих и средњих предузећа представља студијски програм основних струковних студија првог степена, са правом уписа 60 студената.

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција. Академија је успоставила кроз документацију система квалитета редовну и систематску проверу која обезбеђује праћење и отклањање неусаглашености када се појаве кроз усаглашавање и поновно одређивање:

- циљева студијског програма и њихове усклађености са основним задацима и циљевима високошколске установе;
- исхода и стручности које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања;
- структуре и садржаја студијског програма у погледу односа опште-академских научно-стручних и стручно-апликативних дисциплина;
- радног оптерећења студената мереног ЕСПБ.

Одсек Пећ-Лепосавић, Академије струковних студија косовско метохијска је школске 2016/2017 акредитовала студијски програм Пословање малих и средњих предузећа, решењем Комисије за акредитацију и проверу квалитета (решење бр. 612-00-03481/2016-06, од 16.6.2017. године). Савремени токови у светској и домаћој економији се мењају услед утицаја мноштво фактора. Развој науке и технологије, појава COVID-19 пандемија, али и све чешћа нестабилност у многим регионима света, није заобишла ни светску и домаћу економију, посебно поље пословања малих и средњих предузећа. У складу са тим јавља се и неопходност прилагођавања променама које настају, посебно у образовним системима. На пољу високошколског образовања, а посебно на пољу струковних студија, ово подразумева и прилагођавање актуелних студијских програма, али и увођење нових, како би се будуће генерације младих квалитативно и квантитативно образовно припремиле за будуће токове, стекли актуелна и сврсисходна знања, вештине и компетенције. Дугогодишње искуство Одсека Пећ-Лепосавић, Академије струковних студија косовско метохијска у развоју кадра из области пословне економије и предузетништва уз прилагођавање савременим захтевима и стандардима високог образовања усмерено је и интегрисано у основне и посебне циљеве студијског програма основних струковних студија Пословање малих и средњих предузећа.

Студијски програм ОСС Пословање малих и средњих предузећа представља савремени студијски програм са дефинисаном сврхом, позицијом и улогом у високом образовању Републике Србије. Студијски програм настоји да у динамичним променама макро и микро окружења изгради стручњаке у области економске струке, са чврстим и иновинарним знањима, јасним компетенцијама и личним карактеристикама које могу одговорити на све захтеве који се постављају струковним економистима. Студијски програм Пословање малих и средњих предузећа је усклађен и кореспондира са дефинисаним циљевима Академије, захтевима тржишта рада, савременим трендовима образовања у свету и Националним оквиром квалификација (НОКС). Према томе, студијски програм основних струковних студија

Пословање малих и средњих предузећа конципиран је у складу са Законом о високом образовању, Болоњском декларацијом и основним постулатима Академије струковних студија косовско метохијска.

Студијски програм траје три године (шест семестара), има укупно 180 ЕСПБ, припада пољу друштвено-хуманистичких наука и у складу са Листом стручних, академских и научних назива, ("Сл.гласник.", бр. 53/2017, 114/2017, 52/2018, 21/2019, 34/2019, 6/2020, 24/2020, 152/2020, 10/2021 и 48/2021) даје стручни назив – струковни економиста. Прилагођен је савременим захтевима и стандардима високог образовања као и потребама тржишта рада за професионалним занимањима из области економије, финансија и пословања.

Сврха студијског програма огледа се у припреми струковних економиста - економски и менаџерски компетентних стручњака везано за област пословања малих и средњих предузећа, који могу да привређују на домаћим и светским тржиштима, оспособљених да евидентирају и прате сложене пословне промене, процењују могућности које нуди локално и међународно окружење и сходно томе доносе одлуке. Индивидуална решења се траже од случаја до случаја. Студије на Академији - Одсек Пећ - Лепосавић могу се реализовати упоредо са послом.

Кроз квалитетну, садржајну и осавремењену теоријску и практичну наставу студенти се оспособљавају да се одмах након завршетка студија укључе у извршавање конкретних професионалних задатака у свим активностима из области пословања малих и средњих предузећа. Током студија кроз изборне предмете, студенти су у могућности да јачају професионалне вештине руковођења у малим и средњим предузећима као што су трговинске радње, производна и услужна породична предузећа, врше обрачун и контролу трошкова, стратегијски посматрају и анализирају факторе који утичу на висину прихода и трошкова у предузећу, разумеју и управљају организационим променама, обављају надзорне послове послове, управљају планирањем развоја пословних идеја, управљају маркетингом и планирају развој пословања предузећа на основу ефикасног коришћења ресурса. Студенти могу да обављају праксу у организацијама са којима Академија има склопљене уговоре о пословно техничкој сарадњи.

Сагласно сврси и мисији Академије струковних студија косовско метохијска, сврха студијског програма основних струковних студија Пословање малих и средњих предузећа при Одсеку Пећ - Лепосавић садржана је у следећем:

- да студентима пружи теоријска и практична знања и вештине да би могли разумети основне проблеме економије, првенствено у области пословања и руковођења у малим и средњим предузећима;
- да код студената развију аналитичке и логичке способности у уочавању, формулисању, анализирању и решавању послова на пољима руковођења у привредним субјектима, планирања, анализе и надзора токова пословања, инвестиционих улагања у пословне идеје и њихов иновативни развој, електронског пословања;
- да студентима омогући да упознају и разумеју економске принципе тржишног пословања у националној и међународној економији и исте примењују у решавању проблема у области менаџмента, уз уважавање еколошких стандарда;
- да студенти добију елементарно знање из области менаџмента у малим и средњим предузећима, како би имали професионални приступ у доношењу оперативних, тактичких и стратегијских одлука, монетарне економије и вођења економске политике, како би пратили евентуалне проблеме у реализацији исте и њихов утицај на пословање;

- да студенти разумеју концепт рада и елементе савремених пословних информационих система малих и средњих предузећа и примене их у раду конкретног предузећа;
- лако разумеју различите пореске системе и режиме, посебно систем опорезивања у ЕУ.

Студент који заврши студијски програм Пословање малих и средњих предузећа стиче компетенције које су препознатљиве одреднице професије и занимања, које омогућавају обављање различитих врста послова у предузећима, трговини, банкама и другим организацијама. Неки од њих су: извршни директор, помоћник директора, надзорник и руководилац сектора, директор људских ресурса, менаџер плана рада у предузећу, директор за сарадњу са привредом, директор оперативно-производног сектора, руководилац пројекта за развој нових пословних идеја и иновација, финансијски саветник, портфолио менаџер, стручњак у пословима управљања и консалтинга у различитим секторима привреде у земљи и иностранству.

Осим што нуди исти садржај програма као и остале водеће светске струковне школе, студијски програм основних струковних студија Пословање малих и средњих предузећа нуди и задовољавање повећаних захтева привреде у погледу оспособљавања кадрова за стицање нових вештина, знања и способности из ове области, као и савремено повезивање образовања из области руковођења у предузећу и тржишта рада, као и стварање флексибилнијих веза. Студијски програм Пословање малих и средњих предузећа обезбеђује наставак студија на Академији струковних студија, али и на другим академијама на студијским програмима из области бизниса, менаџмента, економије, финансија и рачуноводства на специјалистичким и мастер струковним студијама. Практична знања и искуства се стичу кроз семинарске радове, у модерно опремљеним рачунарским кабинетима као и уз практичан рад у пословним системима чија основна делатност одговара потребама овог студијског програма. Уз све ово, дугогодишње искуство Академије струковних студија косовско метохијска у развоју кадра из области пословања предузећа, уз прилагођавање савременим захтевима и стандардима високог образовања, усмерено је и уграђено у основне и посебне циљеве студијског програма основних струковних студија Пословање малих и средњих предузећа.

Основни циљ студијског програма основних струковних студија Пословање малих и средњих предузећа је да се на квалитетан, савремен и приступачан начин, кроз теоријску и практичну наставу образују струковни економисти за област пословања малих и средњих предузећа.

Студијски програм основних струковних студија Пословање малих и средњих предузећа креиран је у складу са Болоњском декларацијом, траје три школске године и носи 180 ЕСПБ. Након завршетка студија студентима се издаје диплома којом стичу звање струковни економиста. Овај студијски програм омогућава надоградњу знања и вештина уписом на студијске програме мастер струковних студија у земљи и иностранству.

Основни циљ студијског програма **ОСС Пословање малих и средњих предузећа** је образовање и оспособљавање младих стручњака –

струковних економиста - за обављање послова у савременим производним, услужним, профитним и непрофитним предузећима малог и средњег нивоа, како у националном тако и у међународном пословном окружењу.

Циљеви студијског програма **ОСС Пословање малих и средњих предузећа** опредељени су сврхом студијског програма и усклађени са образовним циљевима и друштвеном мисијом Академије струковних студија косовско метохијска од којих ћемо издвојити:

1. Стицање знања из теорије и праксе о различитим дисциплинама пословне економије као и стручних знања и вештина потребних за рад у малим и средњим предузећима.
2. Овладавање практичним вештинама за обављање послова из области савремених финансија, маркетинга, рачуноводства, снабдевања, трговине, транспорта, консалтинга, организације, кадрова, примене информационих технологија и др.
3. Стицање посебних знања из области формулисања, вредновања и примене пословне стратегије предузећа, електронског пословања, међународне и развојне националне економије, функционисања финансијских тржишта, пословања малих и средњих предузећа и др.
4. Изградња чврстих ставова у решавању конкретних проблема у управљању организацијом и пословној анализи малих и средњих предузећа
5. Увид у рад тржишта и институција, у понашање потрошача и компанија као и у функционисање јавне политике у локалној економији и глобализованом свету
6. Стицање способности студената да самостално проналазе, идентификују, уређују и тумаче релевантне податке на основу којих ће моћи да критички анализирају економске проблеме као и да самостално покрену сопствени предузетнички подухват
6. Стицање одговарајућих знања и које ће омогућити студентима националну и међународну мобилност.
7. Подстицање индивидуалног учења студената кроз самостални и групни рад;
8. Оспособљавање студената да писмено и усмено комуницирају на енглеском језику;

Садржај студијског програма, правила студирања, права и обавезе студената и друга питања од значаја за извођење студијског програма, штампају се сваке године као посебна публикација која је доступна јавности и у електронском облику.

Студијски програм основних струковних студија Пословање малих и средњих предузећа, базиран је на Закону о високом образовању Републике Србије, принципима европског високог образовања који су садржани у Болоњској декларацији, ставовима и препорукама интернационалних стручних и академских удружења из области економије и, пре свега, потребама друштва за високообразованим кадровима који могу да прате брз развој струке, науке и праксе у области финансија и бизниса. Оваквим приступом, на крају свог трогодишњег школовања студенти у потпуности овладају предвиђеним струковним знањем, вештинама и компетенцијама.

После завршених основних струковних студија Пословање малих и средњих предузећа студент стиче **опште и предметно-специфичне компетенције**, знања, способности и ставове, али и тзв. преносиве вештине које су резултат кумулативног учења - мултифункционалне и мултидимензионалне, уклопиве у различите контексте потребне за обављање различитих врста послова, а посебно из области управљања малим и средњим предузећима, организације бизниса, управљачких и надзорних активности и др. Све то у оквиру различитих сектора привређивања на макро и микро нивоу организовања и пословања.

Савладавањем овог студијског програма студент стиче **опште компетенције**:

- повезивања основних знања из различитих области привређивања у областима микроекономије и мезоекономије, као и примена тих знања у пракси;
- развоја професионалних способности и спретности, као и сарадње са ужим социјалним и међународним окружењем; аналитичког и критичког мишљења, способности решавања проблема, усмена и писмена комуникација, сарадња, тимски рад, употреба информационе технологије, математичка писменост;

- предузимљивости у решавању пословних проблема у непредвидивим ситуацијама;

Савладавањем овог студијског програма студент стиче следеће **предметно-специфичне компетенције**:

- развије менаџерске вештине у циљу покретања бизниса и решавања конкретних проблема из области привређивања;
- прати и имплементира иновације и обавља стручне послове у оквиру различитих сектора и пословних функција предузећа, агенција, банака, и других институција;
- анализира различите аспекте пословања у циљу доношења пословних одлука;
- утврди и израчуна финансијске показатеље предузећа;
- управља трошковима и процењује инвестиционе пројекте у циљу апликације нових пословних идеја, ради јачања конкурентских предности предузећа у којем је запослен;
- развија вештине и спретност у примени знања у појединим стручним областима у оквиру вежби, студија случаја и семинарских радова;
- успешно употребљава информациону основу, комуникационе технологије и остале ресурсе у процесу одлучивања.

Опис исхода учења

Након завршетка ОСС Пословање малих и средњих предузећа студент је оспособљен да:

- примени стечена знања у различитим сферама пословног и друштвеног живота
- запосли се у различитим привредним друштвима
- обавља послове у области економије, финансија, маркетинга, људских ресурса
- детаљно познаје правну регулативу, буде оснивач привредног субјекта и успешно покреће и води сопствени посао
- ствара пословне прилике, управља предузетничким подухватима и вреднује резултате финансијског пословања
- истражује тржиште, анализира податке, процењује економска кретања, предвиђа трендове, прати иновације и оцењује њихову вредност и ризике за пословање
- процењује конкурентску позицију и креира мисију, визију и стратегијске циљеве предузећа разуме специфичности пореских система и могућности примене у пословању малих и средњих предузећа
- спретно и успешно комуницира и сарађује са медијима и различитим друштвеним групама.
- управља малим и средњим предузећима уз праћење и усвајање новина у струци и коришћење пословних информационих система;
- разуме значај мултидисциплинарног приступа у циљу унапређења постојеће праксе, кооперативности и тимског рада;
- примени етичке стандарде професије струковног економисте у области пословања малих и средњих предузећа
- вешто интегрише и преноси знања и учествује у процесима перманентне едукације и образовања
- организује, контролише и обучава друге за рад;
- настави школовање, уколико се за то определи

Из ових разлога се процењује да ће студенти, као и до сада, који успешно заврше ове студије, бити тражени на тржишту рада и да неће имати проблема при запошљавању. Резултати анкета које се континуирано спроводе међу послодавцима, то и потврђују (Прилог 4.2.) Поред тога, студенти ће бити оспособљени да даље уче, надограђују стечене и уче нове вештине у области пословања малих и средњих предузећа.

Садржај студијског програма, правила студирања, права и обавезе студената и друга питања од значаја за извођење студијског програма, штампају се сваке године као посебна публикација. Такође, исти саржај је доступан и на знаничној интернет страници Академије струковних студија км.

Академија има утврђене поступке за одобравање, праћење и контролу студијских програма:

- Испитивање захтева корисника
- Развој и пројектовање
- Упутство за израду наставног плана
- Упутство за израду наставног програма
- Упутство за израду силабуса
- Упутство за израду књиге наставника
- Послови службе за студентска питања
- Упис студената
- Вршење провере и реализације послова евиденције и статистике: матичне књиге студената (са подацима о упису, овери године, положеним и признатим испитима)
- Евиденција о испитима (по предметима и испитним роковима)
- Евиденција о успеху студената на крају године студија, евиденција о издатим дипломама о стеченом степену стручне спреме,
- Састављање статистичких извештаја и статистичких података о упису и успеху студената
- Састављање и израда и других материјала и података за органе Академије који су везани за наставу и студенте.
- Извођење наставе и праћење реализације студијских планова и програма
- Провера знања
- Израда завршног рада на основним струковним студијама
- Израда специјалистичког рада
- Израда мастер рада
- Жалбе студената
- Оцењивање задовољства студената
- Евалуација рада наставног и ненаставног особља
- Анализа успешности студирања
- Анализа повратних информација од корисника

Академија обезбеђује студентима учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма. То подразумева редовно анкетирање студената како би се осигурао континуитет при праћењу квалитета студијских програма, и омогућила објективнија оцена самог квалитета студијског програма. Редовно анкетирање се спроводи и међу свршеним студентима, а тиче се оцене студијских програма који су похађали (Прилог 4.1.). Из приложених резултата можемо закључити да ћемо дати огроман допринос широј друштвеној заједници кроз школовање професионалних кадрова који би својим знањем, вештинама и компетенцијама

допринели привређивању на пољима микроекономије, мезоекономије и макроекономије. Увођењем нових, како обавезних тако и изборних предмета, који су идентификовани и дефинисани на основу актуелних изазова у домаћој, регионалној и глобалној економији, као и у складу са новонасталим потребама домаће привреде и наклоностима студената АССКМ Одсек – Пећ Лепосавић, студијски програм Пословање малих и средњих предузећа допринеће стварању понуде младих кадрова који ће допринети одрживом расту и развоју привреде на локалном и регионалном нивоу. Наглашавамо високо задовољство студената предметима и њиховим очекивањима у смислу стицања нових знања, стручног оспособљавања и перманентног усавршавања на пољу Пословање малих и средњих предузећа привредних субјеката. Уз ово, обезбеђује се и њихово учешће у органима Академије, а нарочито у раду Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета (Прилог 4.5.).

Академија обезбеђује непрекидно осавремењавање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа. Студијски програми на свим нивоима студија, на свим студијским програмима, се приликом пројектовања, упоређују са најмање 3 акредитована програма иностране високошколске установе од којих најмање 2 припадају Европском образовном простору (Прилог 4.4.).

Студијски програми на свим нивоима студија су упоређени са више иностраних високошколских установа, који се налазе у Европском простору високог образовања, и може се рећи да је Академија у овом сегменту у потпуности задовољила и отишла корак даље од просечног вредновања. Квалитет студијског програма ОСС Пословање малих и средњих предузећа садржан је у чињеници да је израђен у складу са постулатима Болоњске декларације и јединственог европског образовног система, Законом о високом образовању у Републици Србији, као и стандардима које је прописао Национални савет за високо образовање. Како би се успело у трансферу и креирању високог нивоа знања студената, у студијски програм су као обавезни, а још у већој мери као изборни, уведени предмети који се темеље на најсавременијим научним и стручним спознајама.

Ово подразумева да је студијски програм усклађен са савременим светским токовима и стањем струке и зато су студије на овом студијском програму засноване на вези између Школе и привреде, али и осталих сектора бизниса. У том циљу се користе искуства светских пословних школа – њихова концепција, програми, методологија, режим студија и др., чиме је студијски програм упоредив са сличним програмима из иностраних високошколских установа, а посебно у оквиру европског образовног система. Искуства стечена кроз дугогодишњи рад, контакте и сарадњу са сличним високошколским институцијама и партнерима из праксе учинили су да је програм еквивалентан и прилагођен савременим потребама.

Квалитет студијског програма ОСС **Пословање малих и средњих предузећа** садржан је у чињеници да је израђен у складу са постулатима Болоњске декларације и јединственог европског образовног система, Законом о високом образовању у Републици Србији, као и стандардима које је прописао Национални савет за високо образовање. Како би се успело у стварању високог нивоа знања студената, у студијски програм су као обавезни, а још у већој мери као изборни, уведени предмети који се темеље на најсавременијим научним и стручним спознајама.

Што значи да је студијски програм усклађен са савременим светским токовима и стањем струке и зато су студије на овом студијском програму засноване на вези између Школе и привреде и осталих сектора бизниса. У том циљу се користе искуства светских пословних

школа – њихова концепција, програми, методологија, режим студија и др., чиме је студијски програм упоредив са сличним програмима из иностраних високошколских установа, а посебно у оквиру европског образовног система. Искуства стечена кроз дугогодишњи рад, контакте и сарадњу са сличним високошколским институцијама и партнерима из праксе учинили су да је програм еквивалентан и прилагођен савременим потребама. Основни принципи усаглашености се огледају у следећем:

- предмети су једносеместрални;
- постоји кредитни систем;
- постоје изборни предмети;
- постоји практичан рад студената и
- циљеви и исходи студирања, односно знања и вештине које студент стиче после завршених студија су јасно дефинисани.

Из претходно изнешеног, можемо закључити да студијски програм нуди студентима најновија стручна сазнања из области пословања малих и средњих предузећа која су целовита и свеобухватана и усаглашена је са другим програмима високошколских установа. Студијски програм, уз уважавање специфичности образовног простора и потреба за струковним образовањем у Републици Србији, усаглашен је са европским стандардима у погледу услова уписа, трајања студија, услова преласка у наредну годину, стицања дипломе и начина студирања, а посебно са исходом студијских програма односно компетенцијама струковних студената.

Студијски програм је упоредив и усклађен са курикулумом, циљевима и исходима студијских програма следећих институција, (Прилог 4.4.):

1. **Manadžment malog poduzeća, smjer Menadžment - Ekonomski fakultet u Splitu, - Split, Hrvatska**
<https://www.efst.unist.hr/studiranje/za-studente/studijski-programi/strucni-studiji/managemanet-malog-poduzeca>
<https://www.efst.unist.hr/studiranje/za-studente/studijski-program/strucni-studiji/mmp>
2. **Visoka poslovna šola, Študijske usmeritve Podjetništvo, University of Ljubljana School of Economics and Business – Ljubljana, Slovenija**
<http://www.ef.uni-lj.si/dodiplomsko/vps>
http://www.ef.uni-lj.si/dodiplomsko/vps_podjetnistvo
http://www.ef.uni-lj.si/media/document_files/izobrazevanje/dodiplomsko/VP_2023.pdf
3. **Business & Management - MCI | The Entrepreneurial School – Инзбрук, Аустрија**
<https://www.mci.edu/en/study/bachelor/business-management>
4. **Business Economics, Vilniaus Kolegija | University Of Applied Sciences – Вилњус, Литванија**
<https://en.viko.lt/for-students/degree-programmes-in-lt/business-economics/#be1>

Курикулум студијског програма подстиче студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктивни начин истраживања, као и на примену тих знања и вештина у практичне сврхе. Приликом израде наставног плана, програма и силабуса (плана предмета), а да би се постигли и очекивани исходи учења и подстакли студенти на стваралачки начин размишљања, дедуктивни начин истраживања и практичну примену знања и вештина, бирају се најефективнији методи извођења наставе.

Услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања су дефинисани и доступни на увид јавности, путем публикације, информатора, водича за студенте, као и у електронској форми на интернет страницама одсека

Академије. Услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања, усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма.

Методe наставе оријентисане су ка учењу студената и систему оцењивања заснованом на мерењу исхода учења, чиме се студент ставља у центар наставног процеса. Исоде учења појединих предмета дефинишу наставници и сарадници ангажовани на предмету, док се хармонизација и надовезивање исхода учења кроз већи број предмета дефинише њиховим међузависностима, што је задатак комисије за одговарајући ниво студија.

Прокламовани исходи опредељују садржај наставног програма и његову организацију. У складу са тим исходима утврђују се наставне методе и стратегије, као и поступци за проверу знања и оцењивање.

Склад између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања обезбеђен је повезаношћу приказаном квадрантом на слици, која се дефинише за појединачне предмете и модуле, као и за читав студијски програм:

| | |
|---|--|
| Циљеви учења <i>Садржај (предмета, модула, програма)</i> | Методe учења <i>Предавања, вежбе, лабораторијске вежбе, домаћи задаци, пројекти, семинарски радови</i> |
| Резултати учења <i>Исоди (зависни од нивоа студија, генерички, предметно- специфични)</i> | Методe оцењивања <i>Начин провере постизања очекиваних исхода</i> |

Процене постигнућа студената у постизању намераваних исхода учења базирају се на субјективним исказима студената, на исказима послодаваца, као и на реалним перформансама свршених студената. Пре свега, у смислу способности да се квалификују за упис и наставе студирање на вишим нивоима студија или да се запосле у струци.

Процена оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ) предмет је редовне провере. Утврђује се на основу праћења и прикупљања повратних информација од студената.

Процену оптерећења студената на предмету врше наставници приликом припреме курикулума за акредитацију, а преиспитују је и при евентуалним мањим модификацијама које су могуће на почетку сваке школске године. Приликом ове процене полази се од спецификације предмета и плана извођења наставе на предмету, одређује се календар провера знања и начин утврђивања коначне оцене, а затим се процењује време потребно за све студентске активности и утврђује веза са бројем ЕСПБ за тај предмет.

Начин формирања коначне оцене

На основу поена сакупљених на предиспитним обавезама, као и на писменом и усменом делу испита, формира се коначна оцена, и то према следећој табели:

| Оцена | Број поена |
|-------|------------|
| 5 | мање од 51 |
| 6 | 51-60 |
| 7 | 61-70 |
| 8 | 71-80 |
| 9 | 81-90 |
| 10 | више од 90 |

У складу са редовношћу испуњавања наставних и испитних обавеза и након увида у резултате спроведених студентских анкета, као и увида у пролазност и успех студената на појединим испитима, наставницима се саветују мере побољшања одговарајућих сегмената у раду, било да се ради о квалитету одржавања наставе кроз предавања и вежбе, или прилагођености колоквијума и испита градиву изложеном на предавањима и вежбама. У том смислу, за наставнике се повремено организују курсеви и предавања на којима се они могу информисати о различитим методама наставе и оцењивања.

На основу плана наставе врши се и процена ангажовања студената у току семестра, кроз предиспитне обавезе и време проведено на припреми испита. На основу препоруке да се ове процене врше за „просечног студента“ и на основу могућности једноставног увида у просечне оцене студената на модулу, бира се неколико студената чија је просечна оцена блиска општој просечној оцени на модулу и са њима се обављају консултације. На тај начин спроводи се одговарајуће прилагођавање између појединих курсева и ЕСПБ које они носе.

Такође, наставници и студенти упознати су и са дефинисаним захтевима које Завршни рад треба да испуни, као и са захтевима Стручне праксе. Ови захтеви везани су за форму завршног рада, као и за оптерећење студента на изради Завршног рада, које износи 10 ЕСПБ. Правилник о пријави, изради и одбрани завршног рада на основним струковним студијама дефинише формалне аспекте Завршног рада: начин задавања теме, формирања Комисије и процедуру одбране, а Правилником о обављању стручне праксе су регулисани услови и начин обављања стручне праксе. Оба правилника су у складу и са Стандардима које је прописао Национални савет за високо образовање, тако да су исходи учења и очекиване компетенције дипломираних студената у највећој мери усаглашени.

„SWOT“ приступ

У оквиру овог стандарда методом „SWOT“ анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- циљеве студијског програма и њихову усклађеност са исходима учења;
- методе наставе оријентисане ка учењу исхода учења;
- систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења;
- усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења;
- међусобну усаглашеност исхода учења и очекиваних компетенција базираних на дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања;
- способност функционалне интеграције знања и вештина;
- поступке праћења квалитета студијских програма;
- повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама;
- континуирано осавремењивање студијских програма;

- доступност информација о Завршном раду и Стручној пракси;
- доступност информација о студијским програмима и исходима учења.

| S - (<i>Strenght</i>): Предности | W – (<i>Weakness</i>): Слабости |
|---|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • Добра усклађеност циљева, садржаја студијских програма и исхода учења +++ • Могућност дефинисања циљева и исхода, као и међусобне повезаности предмета кроз информациони систем ++ • Повратне информације из праксе потврђују добра теоријска знања и спремност о оспособљеност за целоживотно учење наших студената ++ • Перманентна и квалитетна сарадња са привредом обезбеђује добре повратне информације о очекиваним компетенцијама ++ | <ul style="list-style-type: none"> • Код свих послодаваца анкетирањем утврђено да код студената примећују слабије комуникационе и презентационе вештине ++ • Немогућност довољно брзог реаговања на технолошке промене и промене на тржишту рада изменама у студијским програмима ++ • Распдела студената између студијских програма на основу квота и даље не прати у довољној мери жеље студената и кретања на тржишту рада +++ • Неприхватање одређених наставника да унесу промене у програме предмета у складу са исходима учења везаним за конкретне вештине +++ • Неажурност јавно доступних података о појединим предметима ++ |
| O – (<i>Opportunities</i>): Могућности | T – (<i>Threats</i>): Опасности |
| <ul style="list-style-type: none"> • Увођење посебних садржаја који би унапредили презентационе и комуникационе вештине ++ • Рад млађих сарадника на озбиљном и промишљеном дефинисању исхода учења уместо третирања писања исхода као пуке формалности ++ • Процес самовредновања представља повод и подстицај да се студијски програми поново продискутују и дође до добрих решења за њихово иновирање и унапређење +++ • Учешће на семинарима и радионицама које подстичу стицање активних компетенција наставника за рад на циљевима, исходима и компетенцијама + • Учешће студената да кроз апликације и интерне групе путем интернета ефективније размењују информације и буду ефикаснији у достизању планираних исхода ++ | <ul style="list-style-type: none"> • Недовољна свест појединих наставника о значају исхода учења за запошљивост свршених студената ++ • Недовољна комуникација наставника и информисаност о садржајима и циљевима предмета које предају други наставници, чиме се неки садржаји понављају, а неки други изостављају + • Непостојање довољне мотивације студената да се баве егзактним процедурама за мерење оптерећења ради процене ЕСПБ за поједине предмете ++ • Тенденција узимања лакших Завршних радова, односно неусаглашеност у потребном времену израде рада између појединих наставника + • Недовољна свест студената о могућим ризицима које употреба интернета носи са собом, а пре свега у погледу поузданости података, информација и њихове употребе ++ |

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда:

1. Континуирано радити на унапређењу комуникационих и презентационих вештина студената кроз све предмете, а размотрити и увођење додатних предмета који унапређују ове способности;
2. Темељно преиспитати међусобну повезаност предмета ради елиминације поновљених садржаја и убацивања оних који недостају;
3. Урадити нове спецификације исхода учења по студијским програмима, водећи рачуна о међусобној повезаности предмета;
4. Перманентно усаглашавати квоте по студијским програмима са потребама тржишта и жељама студената;
5. У сарадњи са привредним субјектима формализовати понуду стручне праксе, тако да студенти могу да бирају између више опција;

6. Мотивисати већи број студената за вођење дневника рада ради бољег узорка за процену ЕСПБ;
7. Размотрити методе смањења броја студената који одустају од студија.

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године (Установа наводи све студијске програме свих нивоа које је акредитовала, као и број студената за који је сваки студијски програм одобрен. Такође, прилаже и одлуке о акредитацији).

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30.09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2. Задовољство послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Прилог 4.3. Одлуке о акредитацији студијских програма

Прилог 4.4. Усаглашеност студијског програма

Прилог 4.5. Студентска евалуација студијског програма

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Наставници и сарадници током извођења предавања и вежби поступају професионално и имају коректан однос према студентима. Академија је усвојила Кодекс о академском интегритету, који обавезује академско особље да у свом поступању примењују основна начела морално оправданог понашања, и као темељни задатак наставника и сарадника поставља допринос интелектуалном развоју студената као и успостављање односа са студентима на темељу међусобног уважавања и поверења. Академија контролише рад наставника и сарадника као и њихов однос према студентима преко изграђених механизма система менаџмента квалитетом (Жалбе студената), путем *Кутуја за жалбе*, као и путем *Анкета* у којима се поред питања о коректности и професионалности наставног особља налази и слободан простор за коментаре студената. Анкета је анонимног карактера. Академија прати регистар жалби и предузима корективне мере уколико се жалба утврди као оправдана.

План и распоред наставе (предавања и вежби) усклађени су са потребама и могућностима студената, познати су пре почетка одговарајућег семестра и доступни су студентима на интернет страници и огласној табли Одсека Академије. План и распоред наставе (предавања и вежби) се сачињава према реалним могућностима студената уз нарочито посвећивање пажње адекватним паузама и спроводи се доследно. Приликом израде наставног плана, програма и силабуса (плана предмета), а да би се постигли и очекивани исходи учења и подстакли студенти на стваралачки начин размишљања, дедуктивни начин истраживања и практичну примену знања и вештина, бирају се најефективнији методи извођења наставе.

Академија силабусом дефинише план рада на одређеном предмету који обезбеђује интерактивну наставу, укључивање примера из праксе, подстицање студентата на размишљање и креативност, самосталност у раду. Академија осигурава да се на сваком предмету, пре почетка семестра, донесе и учини доступним студентима план рада (силабус) који укључује:

- основне податке о предмету: назив, година, број ЕСПБ бодова, услове;
- циљеве предмета;
- садржај и структуру предмета;
- предуслове за успешно праћење наставе;
- план и распоред извођења наставе (предавање и вежбе);
- начин оцењивања на предмету;
- уџбенике, односно обавезну и допунску литературу;
- предиспитне обавезе студената;
- податке о наставницима и сарадницима на предмету.

Силабуси односно планови рада на предмету у штампаном облику дају се студентима на првом часу предавања. Силабуси су доступни студентима пре почетка семестра на интернет страници Одсека Академије.

Распоред одржавања наставе се утврђује непосредно пре почетка школске године. Том приликом води се рачуна о погодном распореду обавеза студената и наставног особља у току недеље. У складу са просторним и временским ресурсима, задужени за формирање распореда имају циљ да направе што је могуће компактнији распоред. Другим речима, избегава се да студенти имају велике паузе између различитих блокова предавања и вежби, као и евентуална преклапања изборних предмета за поједине модуле. Настава у касним поподневним терминима се посебно избегава због безбедности студената. Такође, настоји се, где је то могуће, да се студентима у распореду ослободи један дан, или да се настава тог дана сведе на минимум.

Шефови катедри систематски прате спровођење плана наставе, као и планова рада - силабуса на појединачним предметима, оцењују квалитет наставе на појединачним предметима и предузимају корективне мере за његово унапређење. Шефови катедри упозоравају наставнике који се не придржавају плана рада на предмету или не постижу одговарајући квалитет предавања и вежби на потребу побољшања, пружају подршку при организацији наставе, дају сугестије у вези потенцијалних пропуста у педагошком раду и обезбеђују им потребно усавршавање ради унапређења компетенција.

Настава на студијским програмима основних струковних, специјалистичких струковних и мастер струковних студија је организована у облику предавања, аудиторних вежби, вежби на бази анализа студија случаја, домаћих задатака, пројеката и семинарских радова. Предавања су претежно конципирана тако да се на њима износе теоријски концепти и принципи струке, илустровани једноставнијим примерима, док се на аудиторним вежбама презентирају сложенији примери, често везани за практичну примену теоријских концепата у пракси (студија случаја). На великом броју предмета (посебно стручно апликативним), предавања и аудиторне вежбе се изводе уз презентациону опрему, која омогућава јаснији увид у задати проблем, поспешује дискусију и учење на пропустима, ефективнији трансфер знања и продуктивније памћење. Сале (учионице) и амфитеатри опремљени су опремом која ово

омогућава (пројектори). Аудиторне вежбе пружају висок степен интерактивности, док домаћи задаци, колоквијуми и семинарски радови остварују повратну спрегу према студентима кроз прегледање, усмене/писмене одбране и оцењивање. На већини предмета је предвиђено да бодови освојени кроз наставу, вежбе, домаће задатке, колоквијуме и семинарске радове представљају бодове предиспитних обавеза.

На специјалистичким струковним и мастер струковним студијама настава се одвија кроз предавања, менторску наставу, пројекте и семинарске радове везане за студијски истраживачки рад.

Резултати евалуације учесника у наставном процесу указују на веома високу просечну оцену када је у питању коректност наставника и сарадника од 4,47, при чему је најниже изолована оцена код оцењиваних наставника 4,05, што указује на то да постоји позитивно окружење и спремност наставног особља да сврсисходно-педагошки изађе у сусрет студентима.

Резултати евалуације такође пружају информацију о томе да наставници и сарадници у високом проценту увек изводе предавања према званичном распореду, као и да се предавања и вежбе изводе редовно. Утврђено је и да је став студената да наставници и сарадници редовно и углавном редовно одржавају консултације. Свеукупна оцена задовољства студената наставним процесом према критеријуму сарадње и оцене студијског програма су задовољавајуће, резултати анкете дати су у Прилогу 5.1.

„SWOT“ приступ

У оквиру „SWOT“ анализе посебна пажња је посвећена оцени компетентности наставника и сарадника, доступности информација о плановима реализације наставе, студијским програмима, плану и распореду наставе, методама наставе и учења, као и интеракцији између наставника и студената у наставном процесу.

| S - (Strength): Предности | W – (Weakness): Слабости |
|---|---|
| <ul style="list-style-type: none"> • Висококвалификовани предавачи у педагошком и стручном смислу +++ • Детаљне информације о плану и програму појединих предмета доступне су студентима пре почетка курса +++ • Разноврсност метода наставе и учења ++ • Учествовање представника студената у процесу организације и евалуације квалитета наставног процеса ++ • Квалитетан календар наставе доприноси компактности наставног процеса ++ • Интерактивно учење студената у наставном процесу ++ • Дobar баланс између различитих облика наставе ++ | <ul style="list-style-type: none"> • Неравномерна оптерећеност наставника и сарадника ++ • Недовољно практичне наставе на појединим предметима ++ • Недовољно често преиспитивање Стратегије обезбеђења квалитета + • Недовољна финансијска средства неопходна за осавремењивање лабораторија и других помагала која доприносе разноликости наставе +++ • Информације о појединим курсевима које би требало доставити студентима у току семестра или испитног рока, нису доступне у електронској форми + • Недовољни просторни ресурси за извођење појединих облика наставе + |
| O – (Opportunities): Могућности | T – (Threats): Опасности |
| <ul style="list-style-type: none"> • Учење на пројектима који могу омогућити средства за додатно опремање лабораторија, чиме би се побољшао практични аспект држања наставе ++ • Подстицање наставника и сарадника на квалитетно држање наставе +++ | <ul style="list-style-type: none"> • Незаинтересованост појединих наставника и сарадника за похађање курсева ++ • Сложеност структуре информационог система + • Неприхватање нових технологија и средстава комуникације од стране појединих наставника и сарадника ++ |

| | |
|---|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • Усавршавање наставника и сарадника у погледу појединих облика држања наставе и укључивања студентата у наставни процес ++ • Подстицање наставника и сарадника на коришћење сајтова предмета и мејлинг листа за ширење информација у вези са наставним процесом +++ • Усавршавање наставника и сарадника кроз различите курсеве ++ • Веће учешће студената у оцени квалитета наставног процеса ++ | <ul style="list-style-type: none"> • Традиција класичних облика држања наставе и недовољна спремност наставника за коришћење нових, модерних облика ++ • Необјективност повратних информација од студената +++ • Недовољно добра организованост и процедуре за спровођење корективних мера за унапређење квалитета наставног процеса ++ |
|---|--|

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5.

На основу изложене „*SWOT*“ анализе, предлог мера за унапређење квалитета се може дефинисати на следећи начин:

- Подстицање наставника на стално педагошко и стручно усавршавање;
- Организовање радионица и курсева за унапређење наставних компетенција сарадника и појединих наставника;
- Повећано учешће студената у поступцима за организацију и оцену квалитета наставног процеса;
- Систематизовано објављивање података о наставном процесу, било да је реч о информацијама о плану и програму курсева или додатним информацијама које се достављају студентима у току наставног процеса;
- Коришћење савремених облика комуникације: интернет странице и мејлинг листе предмета;
- Подстицање већег учешћа студената у наставном процесу, кроз разне облике одржавања наставе;
- Коришћење савремених помагала (пројектора, рачунара, паметних табли) у извођењу наставе;
- Редовно ажурирање и усаглашавање података доступних на интернету.

[Прилог 5.1. Анкете студената о квалитету наставног процеса - Одсек Пећ - Лепосавић](#)

[Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.](#)

[Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника](#)

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави. У свом раду и остварењу основних циљева и задатака Академија остварује јединство образовног, научно-истраживачког и професионалног (стручног) рада. Приликом избора наставника и сарадника у звања, Академија се придржава поступака дефинисаних системом менаџмента квалитета и услова (дефинисани критеријуми) за избор у звања дефинисаних и предвиђених Правилником о начину и поступку избора у звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Академије (пречишћен текст, Прилог 7.1.), а путем којих оцењује научну и истраживачку активност и компетентност наставника и сарадника.

Председник Академије, на основу одлуке Наставно-стручног Већа Академије, сходно утврђеним планом потребног кадра у настави, политике запошљавања, ангажовања наставника и сарадника, или предлога одговарајућег стручног органа, расписује конкурс за заснивање радног односа и избор у звање наставника и сарадника за уже области. Одлука Већа Академије о расписивању конкурса доноси се на предлог надлежне катедре одсека и уз сагласност Ваћа одсека на који се кандидат прима (односи се на наставнике и сараднике, Прилог 7.1.).

Наставно особље Академије су: наставници и сарадници. Звања наставника су: професор струковних студија, виши предавач, предавач, наставник страног језика, наставник вештина и предавач ван радног односа. Звања сарадника су: сарадник у настави, асистент, асистент са докторатом, сарадник практичар и сарадник демонстратор.

У звање **професора струковних студија** може се бирати лице које испуњава следеће минималне услове:

1. Да је завршио академске студије трећег степена и стекао научни назив доктора наука у одговарајућој научној области на акредитованом универзитету и акредитованом студијском програму у Републици Србији или стекао диплому доктора наука из одговарајуће научне области у иностранству, а која је призната у складу са Законом о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 88/17, 27/18 - др. закон, 73/18, 67/19, 6/20 - др. закони, 11/21, 67/21 - др. закон и 67/21) и Законом о Националном оквиру квалификација Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 27/18 и 6/20);

2. Да испољава способност за наставни рад што се доказује:

- позитивном оценом педагошког рада коју је кандидат добио у студентској анкети а која се односи на претходни изборни период (за кандидате који имају педагошко искуство), или
- позитивном оценом приступног предавања (за кандидате који немају педагошко искуство);

3. Да има радно искуство од најмање 10 година и да је у том периоду постигао одговарајуће резултате, а који се односе на следеће:

- да је руководио или учествовао у изради више развојно-истраживачких, научних или стручних пројеката, који су реализовани у привредном или јавном сектору и то из области за коју се врши избор у звање, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете;

- да је објавио више научних и стручних радова из уже области за коју се бира;

- да је учествовао са радовима на научним и стручним семинарима и конференцијама;

- да је учествовао у укључивању студената у решавање конкретних задатака за потребе привредног и друштвеног сектора кроз завршне, специјалистичке и мастер радове, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете;

- да је у претходном изборном периоду објавио књигу, уџбеник или збирку задатака који су намењени студентима као и широј стручној јавности;

- да је стекао друге референце релевантне за избор у звање професора струковних студија.

За поље друштвено-хуманистичких наука

Обавезни услови:

1. Научни назив доктора наука за научну област за коју се бира, стечен на акредитованом универзитету и акредитованом студијском програму;

2. Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода, или, за лице које нема педагошко искуство, приступно предавање из области за коју се бира, позитивно оцењено од стране самосталне високошколске установе;

3. У последњем изборном периоду (или у последњих пет година) објављен један рад из категорије М20 и један рад из категорије М51 из научне области за коју се бира;

4. У последњем изборном периоду (или последњих пет година) два саопштења на научним скуповима категорије М30 и М60;

5. Књига из релевантне области, или одобрен уџбеник за ужу област за коју се бира или поглавље у одобреном уџбенику за ужу област за коју се бира или превод иностраног уџбеника одобреног за ужу област за коју се бира, објављени у периоду од избора у наставничко звање;

6. У последњем изборном периоду учешће у комисији за одбрану најмање два завршна рада на специјалистичким, односно мастер струковним студијама, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете;

Уколико високошколска установа нема специјалистичке или мастер струковне студије потребно је учешће у комисији за одбрану најмање три завршна рада на основним студијама.

7. У последњем изборном периоду учешће у изради најмање два стручна пројекта у привреди или установама или радно искуство у привреди или установама релевантним за област за коју се бира, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете.

Изборни услови (минимално 2 од 3):

1. Стручно-професионални допринос;

2. Допринос академској и широј заједници;

3. Сарадња са другим самосталним високошколским институцијама у земљи и иностранству.

За поље техничко-технолошких наука

Обавезни услови:

1. Научни назив доктора наука за научну област за коју се бира, стечен на акредитованом универзитету и акредитованом студијском програму;

2. Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода, или, за лице које нема педагошко искуство, приступно предавање из области за коју се бира, позитивно оцењено од стране самосталне високошколске установе;

3. У последњем изборном периоду (или у последњих пет година) најмање 7.5 бодова остварених објављивањем радова који припадају категоријама М10 + М20 + М30 + М40 + М50 + М60 + М80 + М90, а од тога најмање један рад категорије М20 и два рада категорије М30 из области за коју се бира;

4. Књига из релевантне области, или одобрен уџбеник за ужу област за коју се бира или поглавље у одобреном уџбенику за ужу област за коју се бира или превод иностраног уџбеника одобреног за ужу област за коју се бира, објављени у периоду од избора у наставничко звање;

5. У последњем изборном периоду учешће у комисији за одбрану најмање два завршна рада на специјалистичким, односно мастер струковним студијама, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете. Уколико високошколска установа нема специјалистичке или мастер струковне студије потребно је учешће у комисији за одбрану најмање три завршна рада на основним студијама;

6. У последњем изборном периоду учешће у изради најмање три развојноистраживачка или стручна пројекта са финансијском подршком корисника у привреди или установама или радно искуство у привреди или установама релевантним за област за коју се бира, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете.

Изборни услови (минимално 2 од 3):

1. Стручно-професионални допринос;

2. Допринос академској и широј заједници;

3. Сарадња са другим високошколским институцијама у земљи и иностранству.

У звање **вишег предавача** може се бирати лице које испуњава следеће минималне услове:

1. Да је завршио академске студије трећег степена и стекао научни назив доктора наука у одговарајућој научној области на акредитованом универзитету и акредитованом студијском програму у Републици Србији или стекао диплому доктора наука из одговарајуће научне области у иностранству, а која је призната ускладу са Законом о високом образовању и Законом о Националном оквиру квалификација Републике Србије;

2. Да испољава способност за наставни рад што се доказује:

- позитивном оценом педагошког рада коју је кандидат добио у студентској анкети а која се односи на претходни изборни период (за кандидате који имају педагошко искуство), или

- позитивном оценом приступног предавања (за кандидате који немају педагошко искуство);

3. Да има радно искуство од најмање пет година и да је у том периоду постигао одговарајуће резултате, а који се односе на следеће:

- да је руководио или учествовао у изради више развојно-истраживачких, научних или стручних пројеката, који су реализовани у привредном или јавном сектору и то из области за коју се врши избор у звање, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете;

- да је објавио више научних и стручних радова из уже области за коју се бира;

- да је учествовао са радовима на научним и стручним семинарима и конференцијама;

- да је учествовао у укључивању студената у решавање конкретних задатака за потребе привредног и друштвеног сектора кроз завршне, специјалистичке и мастер радове, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете;

- да је у претходном изборном периоду објавио књигу, уџбеник или збирку задатака који су намењени студентима као и широј стручној јавности;

- да је стекао друге референце релевантне за избор у звање вишег предавача струковних студија.

За поље друштвено-хуманистичких наука

Обавезни услови за први избор у звање:

1. Научни назив доктора наука за научну област за коју се бира, стечен на акредитованом универзитету и акредитованом студијском програму;

2. Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода, или, за лице које нема педагошко искуство, приступно предавање из области за коју се бира, позитивно оцењено од стране самосталне високошколске установе;

3. У последњем изборном периоду (или у последњих пет година) објављен један рад из категорије М20 или два рада из категорије М51 из научне области за коју се бира;

4. У последњем изборном периоду (или у последњих пет година) два саопштења на научним скуповима категорије М30 и М60;

5. Књига из релевантне области, или одобрен уџбеник за ужу област за коју се бира, или поглавље у одобреном уџбенику за ужу област за коју се бира, или превод иностраног уџбеника одобреног за ужу област за коју се бира, објављени у периоду од избора у наставничко звање;

6. У последњем изборном периоду учешће у комисији за одбрану најмање два завршна рада на специјалистичким, односно мастер струковним студијама, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете. Уколико високошколска установа нема специјалистичке или мастер струковне студије потребно је учешће у комисији за одбрану најмање три завршна рада на основним студијама;

7. У последњем изборном периоду учешће у изради најмање два стручна пројекта у привреди или установама, или радно искуство у привреди или установама релевантним за област за коју се бира, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете.

Обавезни услови за поновни избор у звање:

1. Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода;
2. У претходном изборном периоду (или у последњих пет година) објављен један рад из категорије М20 или два рада из категорије М51 из научне области за коју се бира;
3. У претходном изборном периоду (или у последњих пет година) два саопштења на научним скуповима категорије М30 и М60;
4. Књига из релевантне области, или одобрен уџбеник за ужу област за коју се бира, или поглавље у одобреном уџбенику за ужу област за коју се бира, или превод иностраног уџбеника одобреног за ужу област за коју се бира, објављени у периоду од избора у наставничко звање;
5. У последњем изборном периоду учешће у комисији за одбрану најмање два завршна рада на специјалистичким, односно мастер струковним студијама, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете. Уколико високошколска установа нема специјалистичке или мастер струковне студије потребно је учешће у комисији за одбрану најмање три завршна рада на основним студијама;
6. У последњем изборном периоду учешће у изради најмање два стручна пројекта у привреди или установама, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете.

Изборни услови (минимално 2 од 3):

1. Стручно-професионални допринос;
2. Допринос академској и широј заједници;
3. Сарадња са другим високошколским институцијама у земљи и иностранству.

За поље техничко-технолошких наука

Обавезни услови за први избор у звање:

1. Научни назив доктора наука за научну област за коју се бира, стечен на акредитованом универзитету и акредитованом студијском програму;
2. Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода, или, за лице које нема педагошко искуство, приступно предавање из области за коју се бира, позитивно оцењено од стране самосталне високошколске установе;
3. У последњем изборном периоду (или у последњих пет година) најмање 6 бодова остварених објављивањем радова који припадају категоријама М10 + М20 + М30 + М40 + М50 + М60 + М80 + М90, од тога најмање један рад категорије М20 и један рад категорије М30 из области за коју се бира;
4. Књига из релевантне области, или одобрен уџбеник за ужу област за коју се бира, или поглавље у одобреном уџбенику за ужу област за коју се бира, или превод иностраног уџбеника одобреног за ужу област за коју се бира, објављени у периоду од избора у наставничко звање;
5. У последњем изборном периоду учешће у комисији за одбрану најмање два завршна рада на специјалистичким, односно мастер струковним студијама, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете. Уколико високошколска установа нема специјалистичке или мастер струковне студије потребно је учешће у комисији за одбрану најмање три завршна рада на основним студијама;
6. У последњем изборном периоду учешће у изради најмање два развојноистраживачка или стручна пројекта са финансијском подршком корисника у привреди или установама, или радно искуство у привреди или установама релевантним за област за коју се бира, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете.

Обавезни услови за поновни избор у звање:

1. Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода;

2. У последњем изборном периоду најмање 6 бодова остварених објављивањем радова који припадају категоријама М10 + М20 + М30 + М40 + М50 + М60 + М80 + М90, од тога најмање један рад категорије М20 и један рад категорије М30 из области за коју се бира;
3. Књига из релевантне области, или одобрен уџбеник за ужу област за коју се бира, или поглавље у одобреном уџбенику за ужу област за коју се бира, или превод иностраног уџбеника одобреног за ужу област за коју се бира, објављени у периоду од избора у наставничко звање;
4. У последњем изборном периоду учешће у комисији за одбрану најмање два завршна рада на специјалистичким, односно мастер струковним студијама, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете. Уколико високошколска установа нема специјалистичке или мастер струковне студије потребно је учешће у комисији за одбрану најмање три завршна рада на основним студијама;
5. У последњем изборном периоду учешће у изради најмање два развојноистраживачка или стручна пројекта са финансијском подршком корисника у привреди или установама, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете.

Изборни услови (минимално 2 од 3):

1. Стручно-професионални допринос;
2. Допринос академској и широј заједници;
3. Сарадња са другим високошколским институцијама у земљи и иностранству.

У звање **предавача** може се бирати лице које испуњава следеће минималне услове:

1. Да је стекао академски назив магистра наука или стручни назив специјалисте академских студија из научне (стручне) области за коју се бира у звање на акредитованом универзитету и акредитованом студијском програму у Републици Србији или еквивалентан научни, односно стручни назив из научне, односно стручне области за коју се бира у звање, у иностранству а који је признат у складу са Законом о високом образовању и Законом о Националном оквиру квалификација Републике Србије;
2. Да испољава способност за наставни рад што се доказује:
 - позитивном оценом педагошког рада коју је кандидат добио у студентској анкети а која се односи на претходни изборни период (за кандидате који имају педагошко искуство), или
 - позитивном оценом приступног предавања (за кандидате који немају педагошко искуство);
3. Да је постигао одговарајуће резултате у претходном периоду, а који се односе на следеће:
 - да је учествовао у изради више развојно-истраживачких, научних или стручних пројеката, и то из области за коју се врши избор у звање, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете:
 - да је објавио више стручних радова из уже области за коју се бира;
 - да је учествовао са радовима на научним и стручним семинарима и конференцијама;
 - да је учествовао у организацији и спровођењу показних вежби студентима у предузећима и установама, осим за наставнике који предају академскоопштеобразовне предмете.

За поље друштвено-хуманистичких наука

Обавезни услови за први избор у звање:

1. Академски назив магистар или стручни назив специјалиста академских студија из области за коју се бира, уз претходно завршене одговарајуће студије, стечен на акредитованом универзитету и акредитованом студијском програму;
2. Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода, или, за лице које нема педагошко искуство, приступно предавање из области за коју се бира, позитивно оцењено од стране самосталне високошколске установе;

3. Најмање три године радног искуства у настави са студентима у високом образовању или најмање пет година радног искуства на стручним пословима примерено области за коју се бира;
4. У последњих пет година објављена два рада из категорије М51 и М52 из области за коју се бира;
5. Два саопштења на међународним или домаћим научним скуповима из области за коју се бира;
6. У последњем изборном периоду учешће у изради најмање два стручна пројекта у привреди или установама, или радно искуство у привреди или установама релевантним за област за коју се бира, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете.

Обавезни услови за поновни избор у звање:

1. Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода;
2. У претходном изборном периоду објављена два рада из категорије М51 и М52 из области за коју се бира;
3. У претходном изборном периоду објављена два саопштења на међународним или домаћим научним скуповима из области за коју се бира;
4. У последњем изборном периоду учешће у изради најмање два стручна пројекта у привреди или установама, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете.

Изборни услови (минимално 2 од 3):

1. Стручно-професионални допринос;
2. Допринос академској и широј заједници;
3. Сарадња са другим високошколским институцијама у земљи и иностранству.

За поље техничко технолошких наука

Обавезни услови за први избор у звање:

1. Академски назив магистар или стручни назив специјалиста академских студија из области за коју се бира, уз претходно завршене одговарајуће студије, стечен на акредитованом универзитету и акредитованом студијском програму;
2. Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода, или, за лице које нема педагошко искуство, приступно предавање из области за коју се бира, позитивно оцењено од стране самосталне високошколске установе;
3. Најмање три године радног искуства у настави са студентима у високом образовању или најмање пет година радног искуства на стручним пословима примерено области за коју се бира;
4. У последњих 5 година најмање 4.5 бода остварених објављивањем радова који припадају категоријама М10 + М20 + М30 + М40 + М50 + М60 + М80 + М90, од тога најмање један рад категорије М33 и један рад из категорије М51 или М52 из области за коју се бира;
5. У последњем изборном периоду учешће у изради најмање два развојноистраживачка или стручна пројекта са финансијском подршком корисника у привреди или установама или радно искуство у привреди или установама релевантним за област за коју се бира, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете.

Обавезни услови за поновни избор у звање:

1. Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода;
2. У последњем изборном периоду најмање 4.5 бода остварених објављивањем радова који припадају категоријама М10 + М20 + М30 + М40 + М50 + М60 + М80 + М90, од тога најмање један рад категорије М33 и један рад из категорије М51 или М52 из области за коју се бира;
3. У последњем изборном периоду учешће у изради најмање два развојноистраживачка или

стручна пројекта са финансијском подршком корисника у привреди или установама, осим за наставнике који предају академско-општеобразовне предмете.

Изборни услови (минимално 2 од 3):

1. Стручно-професионални допринос;
2. Допринос академској и широј заједници;
3. Сарадња са другим високошколским институцијама у земљи и иностранству.

У звање **наставника вештина и наставника страних језика**, може да буде изабрано лице које има звање из члана 73. став 2. Закона о високом образовању, као и наставник који испуњава следеће услове:

1. стечено високо образовање првог степена;
2. способност за наставни рад (педагошко искуство):
 - позитивна оцена наставног рада добијена у студентској анкети, ако је кандидат лице које је раније обављало наставни рад, или,
 - ако је кандидат лице које није обављало наставни рад способност за наставни рад се цени добијањем позитивне оцене на приступном предавању које организује Академија на одговарајућем одсеку.
3. објављени стручни радови у одговарајућој области.

У звање **предавача ван радног односа** за извођење наставе на стручно-апликативним предметима, бира се лице које има стечено високо образовање најмање мастер академских студија, односно стечено образовање на основним студијама у трајању од најмање 4 (четири) године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и које има смисао за наставни рад, као и искуство у привреди од најмање 5 (пет) година.

У звање **сарадника у настави** на студијама првог степена може бити изабран студент мастер академских студија, мастер струковних студија, специјалистичких академских студија или специјалистичких струковних студија који је студије првог степена завршио са просечном оценом најмање осам (8).

У звање **асистента** бира се студент докторских студија који је сваки од претходних нивоа студија завршио са просечном оценом најмање осам (8) и који показује смисао за наставни рад. Под условима из претходног става у звање асистента може да се изабере и магистар наука, коме је прихваћена тема докторске дисертације.

Смисао и способност за наставни рад асистента могу се утврђивати на основу:

- позитивне оцена наставног рада добијене у студентској анкети, ако је кандидат лице које је раније обављало наставни рад у Високошколској установи, или
- позитивне оцене на приступном предавању које организује Академија на одговарајућем одсеку (ако је кандидат без педагошког искуства).

У звање **асистента са докторатом** бира се лице које има:

1. стечен научни назив доктора наука, из научне, односно стручне, области за коју се бира у звање, стечен на акредитованом универзитету и акредитованом студијском програму у Републици Србији или еквивалентан научни, односно стручни назив из научне, односно стручне области за коју се бира у звање, стечен у иностранству, признат у складу са Законом о високом образовању и усаглашен са НОКС-ом.
2. које има способност за наставни рад:

- позитивна оцена наставног рада добијена у студентској анкети, ако је кандидат лице које је раније обављало наставни рад и препорука наставника уколико је кандидат свој досадашњи рад провео у сарадничком звању, или,
- ако је кандидат лице које није обављало наставни рад, позитивна оцена на приступном предавању које организује Академија на одговарајућем одсеку.

У звање **сарадник демонстратор**, за помоћ у настави на студијама првог степена бира се студент који је на основним студијама остварио најмање 120 ЕСПБ бодова са просечном оценом најмање 8 (осам) и који показује смисао за наставни рад. Приликом избора у звање, предност имају студенти који су прошли вежбе на предметима на којима се ангажују.

У звање **сарадник практичар** бира се лице које је најмање стекло високо образовање стечено на основним студијама у обиму од 180 ЕСПБ бодова, по пропису који уређује високо образовање почев од 10. септембра 2005. године, односно на студијама у трајању до 3 (три) године по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и најмање 3 (три) године радног искуства у струци. Сарадник практичар се бира да обавља послове из области за коју се пракса обавља ван седишта Академије и одсека Академије и које је запослено у установи, односно предузећу са којим Академија, има потписан уговор о сарадњи. Уколико више кандидата испуњава услове за избор из претходног става предност приликом избора има кандидат који има боље резултате у активностима стручног усавршавања, примени стечених знања, ширењу, промовисању и иновирању знања и који учествују у ваншколским активностима и подизању квалитета образовно-васпитног рада.

Наставно-стручно веће Академије именује Комисију за писање извештаја и предлога за избор кандидата у звање наставника најкасније у року од 15 (петнаест) дана од дана објављивања конкурса, на предлог Већа катедре која је иницирала објављивање конкурса. Комисија за избор наставника се састоји од најмање три члана у звању наставника сагласно одредбама Закона о високом образовању, од којих су најмање два са Академије и из стручне, односно научне области за коју се кандидат бира. Чланови Комисије су у истом или вишем звању од звања у које се кандидат бира, а универзитетски наставник који је члан Комисије може бити у звању доцента за избор предавача или вишег предавача, односно у звању ванредног или редовног професора за избор професора струковних студија

Извештај Комисије садржи: Опште биографске податке учесника конкурса и податке о њиховој професионалној каријери; Преглед научног и стручног рада учесника конкурса (преглед објављених научних радова, учешће у научним пројектима, руковођење у научним пројектима, саопштења на међународним или домаћим научним скуповима, усмена излагања на међународним или домаћим скуповима, индекс цитираности радова, објављени стручни радови у часописима или зборницима са рецензијом, оригинално стручно остварење, награде и признања, објављени уџбеник или објављене монографије или практикум или збирка задатака за ужу научну област за коју се бира и осталих публикација од значаја за избор); Мишљење о научним и стручним резултатима рада учесника конкурса: Комисија за писање извештаја даје мишљење о научним и стручним радовима кандидата, из претходног изборног периода, а за први избор у звање целокупног претходног периода, на основу: прегледа објављених научних радова, учешћа у научним и стручним пројектима, руковођења научним и стручним пројектима, усмених излагања на међународним или домаћим скуповима, индекса цитираности радова, објављених стручних радова у часописима и зборницима са рецензијом, награда признања, објављених уџбеника или збирки задатака за ужу област за коју се бира и осталих публикација од значаја за избор; Преглед елемената доприноса академској и широкој заједници.

Оцену о резултатима педагошког рада кандидата из претходног изборног периода, даје Комисија за самовредновање и утврђивање квалитета на основу мишљења студената добијених анкетањем студената. Оцена се доставља Комисији за писање извештаја у року од 5 (пет) дана од дана завршетка конкурса.

Избор у звање предавача ван радног односа врши Наставно-стручно веће Академије, на период од пет година, на основу образложеног предлога Наставно-стручног већа катедре, по прибављеном мишљењу помоћника председника Академије за наставу и акредитацију и сагласности надлежног Наставно-стручног већа одсека у коме ће предавач бити ангажован, у складу са усвојеним планом ангажовања наставника. Избор у звање сарадника практичара врши Наставно-стручно веће Академије на основу образложеног предлога Наставно-стручног већа катедре, по прибављеном мишљењу помоћника председника Академије за наставу и акредитацију и сагласности Наставно-стручног већа одсека којем је делегиран студијски програм, на ком студенти обављају праксу, (Прилог 7.1.).

Академија прати, оцењује и подстиче научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника кроз Компетентност наставника и извештаје оцењује како би се омогућиле подлоге за унапређење. Педагошку активност наставника и сарадника оцењују студенти кроз редовне анкете, док податке систематизује и предлаже корективне мере Комисија за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета.

Академија спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка, као и различите врсте усавршавања, путем анализе резултата анкета и успостављеним механизмом контроле квалитета извођења наставног процеса као и научно-истраживачке активности.

Академија обезбеђује наставницима и сарадницима перманентну едукацију и усавршавање, путем студијских боравака, специјализација, учешћа на научним, уметничким и стручним скуповима. Практика Академије је да из редова студената бира најбоље и оне са највећим степеном ангажованости, и подржава их у даљем академском напредовању (нпр. ангажовањем као сарадника демонстратора). Сараднике који покажу квалитетом свог рада у наставном процесу и научно-истраживачком раду изванредне резултате, Академија подржава не само по питању даљег школовања и усавршавања, него и избором у виша звања.

Академија при избору и унапређењу наставно-научног и стручног кадра посебно вреднује повезаност рада у образовању са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота. Академија при избору и унапређењу наставно-научног и стручног кадра посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника. Педагошке способности наставника и сарадника се процењују на основу анкетних листова.

„SWOT“ приступ

У оквиру овог стандарда методом „SWOT“ анализе анализирани су и квантитативно оцењени неки од следећих елемената:

- јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника;
- усаглашеност поступка избора са предлогом критеријума Националног савета за високо образовање;
- систематско праћење и подстицање педагошких истраживачких и стручних активности наставника и сарадника;
- дугорочна политика селекције наставничког и истраживачког подмлатка;

- обезбеђење перманентне едукације и усавршавања;
- повезаност образовног рада са истраживањем на пројекту и радом у привреди;
- вредновање педагошких способности;
- вредновање истраживачких способности;
- уважавање мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника.

| S - (<i>Strenght</i>): Предности | W – (<i>Weakness</i>): Слабости |
|---|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • Јасно дефинисан процес избора +++ • Дефинисани минимални критеријуми за избор у наставничко звање +++ • Академија има програм развоја кадра ++ • Учешће студената у Органима Академије +++ • Периодично спровођење студентске анкете ++ • Вредновање оцене педагошког рада наставника у поступку избора +++ • Спремност наставника да уваже мишљење студената и да на основу тога примене корективне мере +++ | <ul style="list-style-type: none"> • Незаинтересованост наставника и активније учествовање у процесу избора ++ • Недовољна финансијска средства, да се програм подршке младим кадровима у потпуности спроведе +++ • Студенти нису у потпуности свесни важности њиховог мишљења у поступку вредновања педагошког рада наставника +++ |
| O – (<i>Opportunities</i>): Могућности | T – (<i>Threats</i>): Опасности |
| <ul style="list-style-type: none"> • Могућност успостављања сарадње са универзитетима у циљу побољшања квалитета наставног особља +++ • Могућност успостављања сарадње у оквиру пројеката у земљи и иностранству ++ • Законска регулатива, која прописује обавезу вредновања мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника ++ | <ul style="list-style-type: none"> • Нису дефинисани минимални критеријуми од стране Националног савета ++ • Неусаглашеност избора за звања у Струковним и Академским студијама ++ • Немогућност наставника да буду изабрани у звања доцент, ван. проф и ред. проф, и ако испуњавају критеријуме ++ • Незаинтересованост Универзитета за успостављање сарадње +++ • Недостатак подршке ресорних министарстава за реализацију програма развоја младог кадра ++ • Опасност да се због погрешног интерпретирања одређених стандарда не изгуби квалитет ++ • Лоша селекција студената приликом уписа, због лоше економске ситуације у земљи +++ |

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 7

- Поједноставити превише компликоване и формалне формулације критеријума
- Ставити акценат на квалитет радова и међусобну заменљивост резултата који се већ смеју заменити по Препорукама Националног савета
- Узети у обзир на објективнији начин ангажовање у настави и подизању њеног квалитета, као и у другим облицима ангажовања од кључног интереса за Академију
- Подстицати унапређење компетенција ненаставног особља кроз стручно усавршавање и промишљену селекцију
- Уместо пуког пребројавања радова наћи начине да се млађи наставни кадар адекватним системом награђивања стимулише за креативан и плодотворан истраживачки рад.

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

[Табела 7.1.а. Преглед броја наставника ангажованих на студијском програму ОСС Пословање малих и средњих предузећа](#)

[Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи \(радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)

[Табела 7.2.а. Преглед броја сарадника ангажованих на студијском програму ОСС Пословање малих и средњих предузећа](#)

[Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника](#)

[Прилог 7.2. Однос укупног броја студената \(број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма\) и броја запослених наставника на нивоу установе и на нивоу студијског програма](#)

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената Академије се обезбеђује:

- селекцијом кандидата на унапред прописан начин кроз реализација конкурса за упис студената;
- оцењивањем студената током рада у настави што је дефинисано Правилником о начину полагања испита и оцењивања на испиту;
- перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

Академија сваке године расписује Конкурс за упис студената у прву годину студија. Број студената који стичу право да се упишу у прву годину студија, усклађен је са акредитационим одлукама о броју студената. Академија пружа информације путем: промотивних кампања, летака односно брошура, информатора, публикације, интернет странице, медија (радија, телевизије и штампе), телефона као и личним контактирањем особља у просторијама Одсека Академије. Пријем и упис студената су регулисани Правилником о упису студената на основне струковне студије, Правилником о специјалистичким струковним студијама, пријави, изради и одбрани специјалистичког рада и Правилником о мастер струковним студијама, пријави, изради и одбрани мастер рада.

Кандидат који конкурише за упис на основним струковним студијама полаже пријемни испит и то:

- на Одсеку Пећ у Лепосавићу кандидати бирају два од четири понуђена предмета: Економија, Математика, Социологија и Економика и организација предузећа.
- на Одсеку Звечан кандидати полажу пријемни испит из Математике.
- на Одсеку Урошевац-Лепосавић кандидати полажу пријемни испит из Математике и Теста опште информисаности.

Избор кандидата за упис у прву годину студија обавља се према резултату постигнутом на пријемном испиту и према општем успеху постигнутом у средњој школи. Под општим успехом у средњој школи подразумева се збир просечних оцена из свих предмета у свим разредима, помножен са 2 (два). По овом основу кандидат може стећи највише 40 бодова. Општи успех у средњој школи рачуна се заокруживањем на две децимале. Резултат који кандидат постиже на пријемном испиту оцењује се од 0 до 60 бодова. Кандидат може бити уписан на терет буџета ако се налази на привременој ранг листи за студијски програм, до броја одобреног за упис кандидата на терет буџета, који је одређен овим конкурсом и има више од 50 бодова. Кандидат који плаћа школарину може бити уписан уколико је остварио најмање 36 бодова. Правилник о упису студената на основне струковне студије налази се на сајту Академије:

<https://www.akademijakm.edu.rs/ak-admin/documents/8001631183638.pdf>

Специјалистичке и мастер струковне студије може уписати лице које је завршетком студија првог степена струковних студија остварило најмање 180 ЕСПБ бодова, односно лице које је завршило студије по прописима који су важили пре доношење Закона о високом образовању из 2005. године, под условом да је та диплома најмање еквивалентна дипломи основних струковних студија у складу са Законом. Мастер струковне студије могу уписати и лица која су претходно завршила основне академске студије. Мерило за утврђивање редоследа за упис кандидата на специјалистичке и мастер струковне студије утврђује се на основу опште просечне оцене остварене на основним струковним студијама (заокружена на две децимале) и дужине студирања, тако да предност приликом уписа имају кандидати са вишом просечном оценом на завршеним основним струковним студијама, односно основним академским студијама. У случају да два или више кандидата имају исти број бодова предност има кандидат који је у краћем року завршио основне струковне студије, затим који има већи број бодова (већа просечна оцена) из стручно-апликативних предмета и бодове за објављене радове, учешћа у пројектима, патенте и изуме. Кандидати за упис кандидата на специјалистичке и мастер струковне студије који не поседују претходно стечене компетенције за упис на студијски програм, полажу квалификациони пријемни испит. Правилници о специјалистичким и мастер струковним студијама налазе се на сајту Академије:

<https://www.akademijakm.edu.rs/ak-admin/documents/7221635499930.pdf>

<https://www.akademijakm.edu.rs/ak-admin/documents/9271635499966.pdf>

Једнакост и равноправност студената по свим основама (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етичко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа и имовинско стање) загарантовани су Статутом Академије, као и могућност студирања за студенте са посебним потребама.

Академија путем Публикације, силабуса односно плана рада свих наставних предмета који су објављени на интернет страници Академије и унапред познати студентима, пружа информације о вредновању предиспитних обавеза што јасно указује на обавезу студената да присуствују и активно учествују у настави. Такође, силабус сваког наставног предмета садржи и критеријуме и правила помоћу којих се студенти оцењују, са чиме су студенти унапред упознати. У силабусу су дефинисани: Студијски програм, Врста и ниво студија, Назив предмета, Наставник, Статус предмета, Садржај предмета, Семестар у којем се слуша, Услов, Циљ предмета, Исходе предмета, Број ЕСПБ, Основна литература, Допунска стручна литература и интернет извори, Методе извођења наставе, Број часова активне наставе, Теоријска настава, Практична настава/стручна пракса, Предиспитне обавезе, План реализације програма по недељама, Теме за семинарске радове, Испитна питања, Начин формирања оцене. Силабус је механизам који служи као основ за праћење, контролу планираног/постигнутог.

Наставник је дужан да на почетку наставе упозна студенте са програмом предмета, предвиђеним облицима активне наставе (преиспитне обавезе) и начину њиховог вредновања, карактером и садржајем испита, списком области и/или питања за испит, обавезном литературом, структуром укупног броја поена и начином формирања оцене.

Провера знања се примењује на све облике провере знања студената (усмени испит, тест, радови, студије случаја), на предавањима, вежбама и испиту. Метод испитивања и израђена испитна питања морају да буду усклађени са дефинисаним исходима учења на датом предмету кроз који се вреднује и оцењује степен усвојеног знања што је дефинисано Планом рада предмета-силабуса.

Академија обезбеђује коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, етичност и коректан однос према студенту). Академија кроз анализе, применом процедуре Система менаџмента квалитетом, систематично прати и проверава: оцене студената по предметима и предузима одговарајуће мере уколико дође до неправилности у дистрибуцији оцена (сувише високих или ниских оцена, неравномеран распоред оцена) у дужем периоду; као и пролазност студената по предметима, програмима, годинама и предузима корективне мере у случају сувише ниске пролазности или других неправилности у оцењивању. Анализе могу бити редовне или ванредне, а у зависности од предмета и обима анализе односно циља анализе, подаци који се приказују кроз: Оцене студената по предметима; Оцене студената по годинама; Оцене студената по студијским програмима; Оцене студената по групама предмета; Степен пролазности; Просечно време трајања студирања и сл.

Академија омогућава студентима да буду активни учесници у образовно-научном и научно-истраживачком раду на Академији, у складу са Законом. Студенти Академије своја права и интересе остварују преко рада Студентског парламента и њихових представника у органима Академије.

У оквиру овог стандарда методом „*SWOT*“ анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- процедуру пријема студената;
- једнакост и равноправност студената, укључујући и студенте са посебним потребама;
- рад на планирању и развоју каријере студената;
- доступност информација о студијама;
- доступност процедура и критеријума оцењивања;
- анализу метода и критеријума оцењивања по предметима, програмима, годинама, уз корективне мере;
- усклађеност метода оцењивања са исходима студијског програма;
- објективност и принципијелност наставника у процесу оцењивања;
- праћење пролазности студената по предметима, програмима и годинама, уз корективне мере;
- студентско организовање и учествовање у одлучивању.

„*SWOT*“ приступ

| S - (Strength): Предности | W – (Weakness): Слабости |
|---|---|
| <ul style="list-style-type: none"> • Атрактивност и популарност постојећих акредитованих студијских програма, +++ • Циљеви студијских програма конципирани у складу са ситуацијом у друштву ++ • Поштовање равноправности студената укључујући студенте са посебним потребама ++ | <ul style="list-style-type: none"> • Лоша координација и споро реаговање при детектовању мале пролазности у одређеним случајевима + • Сталне промене правила о броју испитних рокова и броју потребних ЕСПБ за упис стварају неизвесну ситуацију и демотивишу |

| | |
|--|---|
| <ul style="list-style-type: none"> • Организовање стручне праксе у институцијама у којима постоји могућност запослења++ • Процедура и критеријуми оцењивања студената прецизно су дефинисани Статутом Академије и другим општим актима +++ • Јавна доступност свих релевантних информација везаних за правила, процедуру и критеријум оцењивања ++ • Законом и Статутом Академије регулисан је рад Студентског парламента ++ | <p>студенте да се на најозбиљнији начин посвете учењу ++</p> <ul style="list-style-type: none"> • Бирање лакших предмета, студијских програма, модула ради веће пролазности уместо оних који представљају стварно интересовање и усклађене исходе + • Још увек недовољно добро успостављена мобилност стварају проблеме приликом признавања оцена стечених на другим установама ++ • Одређен број наставника не пружа информације о процедури и критеријумима оцењивања ++ |
| <p>О – (Opportunities): Могућности</p> | <p>Т – (Threats): Опасности</p> |
| <ul style="list-style-type: none"> • Благовремена и додатна информисаност свих потенцијалних студената о процедури пријема ++ • Заинтересованост већег броја средњошколаца за упис на Академију ++ • Дефинисати процедуре за добијање повратних информација о компетенцијама студената који су успешно завршили студије и нашли запослење ++ • Формирање Центра за развој каријере Студената +++ • Доступност информација о процедури и критеријумима оцењивања преко социјалних мрежа ++ • Успостављање сарадње са Студентским парламентима из осталих високо образовних институција. ++ • Активније учешће студената у раду Студентске конференције академије струковних студија +++ • Активније учешће студентата са инвалидитетом ++ | <ul style="list-style-type: none"> • Незаинтересованост и незнање потенцијалних студената о процедури пријема +++ • Недовољна заинтересованост коментора из привредних субјеката и институција у реализацији стручне праксе +++ • Због лошег улазног квалитета студената мањи број се укључује у ваннаставне активности и развој своје каријере ++ • Лоша материјална ситуација великог броја студената не пружа могућност поседовања рачунара и приступ Интернету +++ • Недовољна финансијска средства неопходна за побољшање студентског организовања ++ |

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 8:

- Потребно је интензивирати активности Академије на подстицању и мотивацији студената за додатни рад и ангажовање како би унапредили своје знање и њихово учешће у Студентском парламенту и одлучивању.
- Упозоравати наставнике о неопходности упознавања студената о процедури и критеријумима оцењивања.
- Оформити Центар за развој каријере где ће се студентима презентовати све информације везане за институције са којима Академија сарађује и пружити им сву неопходну помоћ око налажења запослења након завршетка студија.
- Обезбедити бољу функционалност информационог система за потребе праћења пролазности студената по предметима, студијским програмима и годинама, која ће на унифициран и дескриптиван начин обезбедити потребне индикаторе на основу којих се може брзо деловати корективним мерама;
- Унапредити непосредну комуникацију са студентима преко студентских зборова и састанака са делегатима, како би се у реалном времену реаговало на проблеме везане за пролазност и успешност студената;

- Радити на обезбеђивању стипендија за студенте који имају изузетне резултате и квалитет, али слабије финансијске могућности.
- Покренути иницијативу за оснивање Клуба студената који би се бавио свеобухватном инклузијом студената у друштвени живот на локалном нивоу, посебно студентата који припадају социјално и финансијско угроженим категоријама, националним мањинама, као и студената са инвалидитетом;
- Обезбедити атрактивне стручне праксе у престижним компанијама ради унапређења практичног рада студената.

[Табела 8.1. Преглед броја студената по нивоима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години](#)

[Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години \(до 30.09\) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма](#)

[Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове \(60, 37-60, мање од 37\) за све студијске програме по годинама студија](#)

[Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената](#)

[Прилог 8.2. Правилник о оцењивању](#)

[Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања](#)

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечних и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката. Сврсисходно, Академија студентима обезбеђује уџбенике и другу литературу неопходну за савлађивање градива у потребној количини и на време. Настава из сваког предмета је покривена одговарајућим уџбеницима и другим училима Студентима почетком семестра, од предметног професора добијају силабусе, у штампаној верзији, који својим садржајем, између осталог, пружају и информацију о литератури која у потпуности покрива садржај наставног предмета.

Академија је 22.09.2022 усвојила Пречишћен текст правилника о уџбеницима и издавачкој делатности у складу са којим систематично прати и оцењује квалитет интерних и екстерних уџбеника, као и других училиа са аспекта квалитета садржаја структуре, стила и обима, (Прилог 9.1.). Уџбеници и друга училиа која не задовољавају стандард бивају побољшани или повучени из наставе и замењени квалитетнијим.

У оквиру својих основних делатности библиотека обавља и следеће послове:

- Пружа библиографске информације и све видове информационе делатности, како корисницима библиотеке, тако и осталим библиотекама, организацијама и појединцима;
- Информише кориснике о начину коришћења информатичких извора, нарочито о приступу страним стручним информацијама, унапређује електронске информације и информише о коришћењу страних издања;
- Сарађује са осталим високошколским библиотекама у земљи и иностранству;
- Прати домаћу и инострану издавачку делатност из сродних области које се изучавају;
- Врши ревизију Библиотеке која се редовно обнавља. Ревизија приновљене грађе обавља се једном годишње, на крају календарске године. Ревизија свеукупног фонда Библиотеке обавља се у летњим месецима, а према прописима предвиђеним Законом о библиотечкој делатности.

Библиотека у саставу Академије - Одсек Пећ Лепосавићу опремљена је неопходним бројем библиотечких јединица, у овом тренутку студентима се налази на располагању 911 наслова.

Употпуњавање библиотечког фонда је континуиран процес. За потребе реакредитације постојећих и евентуалне акредитације нових студијских програма у оквиру Академије/АССКМ Лепосавић, Академија је покренула иницијативу набавке додатне литературе. Детаљан преглед библиотечких јединица дат је у прилогу (Табела 9.1.), а испод је наведена листа инвентара библиотеке одсека Пећ - Лепосавић, неопходног за њен рад.

Табеларни приказ извода из библиотечке књиге инвентара: Академије (Одсек Пећ-Лепосавић)

| Р.Б. | Назив инвентара | Број комада |
|-----------------------|---------------------------------------|-------------|
| Одсек Пећ – Лепосавић | | |
| 1. | Библиотечке јединице | 911 |
| 2. | Рачунар | 1 |
| 3. | Копмјутерска столица | 1 |
| 4. | Телефон | 1 |
| 5. | Мини полице за сто | 5 |
| 6. | Радни сто | 2 |
| 7. | Отворена полица | 22 |
| 8. | Поллице за књиге - затворена | 5 |
| 9. | Столови (већи део намењен студентима) | 5 |
| 10. | Столице (већи део намењен студентима) | 11 |

Библиотека располаже квалитетном литературом, покривајући све области пословне економије, финансија, менаџмента и мањи број наслова из белетристике. Библиотечке јединице чине: монографске публикације, уџбеници, енциклопедије, речници, периодика, докторске дисертације, магистарски радови, мастер радови, спресијалистички радови, завршни радови, семинарски радови. У фонду Библиотеке су и монографије на страним језицима (немачком, енглеском, руском). Студентима је омогућен приступ библиотечком фонду у трајању од 8 часова дневно, а о радном времену библиотеке се информишу на лицу места, путем телефона или посетом интернет странице Академије, Одсек Пећ - Лепосавић(рубрика Студенти). О раду библиотекара студенти своје мишљење дају кроз анкетирање.

Попуњавање и одржавање библиотечког фонда подразумева набавку публикација која може бити поклон, размена, обавезни примерак и куповина. Куповина публикација зависи од потреба Одсека Академије, чиме се обезбеђује подршка наставном процесу и научно-истраживачком раду. Публикације које Академија купује су релевантне за одвијање квалитетног наставног процеса.

Сва издања, папирна и електронска, благовремено се годишње планирају на основу усвојеног Плана издавачке делатности, а у складу са финансијским планом Академије за наредну буџетску годину. У претходном периоду запослени у Академији публиковали су укупно 95 уџбеника и збирки релевантних за извођење наставе, (Прилог 9.2). Академија на основу закљученог Уговора о ауторском делу исплаћује ауторски хонорар (наставнику, сараднику) у складу са важећим прописима и условима дефинисаних Правилником о уџбеницима и издавачкој делатности.

Студентима Академије (Одсек Пећ-Лепосавић) на располагању су 28 десктоп рачунара и 25 лаптоп уређаја у рачунарским лабораторијама и учионицама (по потреби, лаптоп уређаји се могу користити у учионицама), а који служе за извођење наставе, односно трансфер знања и вештина из компетентних предмета. Сви рачунари имају приступ интернету захваљујући инсталираним „Wi-Fi“ уређајима, а функционишу на основу инсталираних оперативних система „Windows 7“. Поред ове елементарне хардверске и софтверске информатичке опреме, Академија поседује и два десктоп рачунара за потребе библиотеке, један за потребе студентског парламента. Уз ово, седам пројектора за реализацију наставе (у салама за извођење наставе) су све време на располагању наставном особљу, студентима, али и гостујућим званицама, а два пројектора су инсталирана у рачунарским кабинетима. Фотокопир апарат, који се налази у скриптарници, доступан је како наставном и ненаставном особљу, тако и студентима. Студентска служба располаже са шест десктоп рачунара и једним ласерским штампачем, те овом опремом неометано, пре свега благовремено и прецизно, руководи подацима и информацијама у вези припремања и организације наставе, али осталих активности. Путем горенаведене опреме на располагању, студентска служба руководи базом података и токовима, те протоком података и информацијама, њиховим чувањем и сортирањем доприноси унапређењу квалитета и континуитета наставе. Студенти су редовно информисани о распореду наставе, распореду испита и предиспитних обавеза, као и о осталим активностима. Остали десктоп рачунари су распоређени код пословног секретара (1 десктоп рачунар), рачуноводство (2 десктоп рачунара), библиотека (1 десктоп рачунар) и правна служба (1 десктоп рачунар). Оно што је битно за организацију и ток наставе, а са аспекта опреме која доприноси трансферу знања, јесте расположивост 4 видео бима и једног ТВ (у холу). Ова опрема доприноси трансферу информација везаних за распоред наставе, обавештења, и репродукцију видео материјала. Списак поменуте, али и остале опреме, на нивоу одсека Академије (Одсек Пећ - Лепосавић), се може видети у Прилогу (Табела 9.2.), као и у табеларном приказу опреме, при Стандарду 11.

„SWOT“ приступ

У оквиру „SWOT“ анализе, као објективног показатеља реалног стања и квалитета информатичких и библиотечких ресурса, као и квалитета доступних уџбеника и литературе, посебна пажња се посвећује анализи Правилнику о уџбеницима и издавачкој делатности и другој наставној литератури, а уз то се анализира и покривеност предмета уџбеницима и училима и адекватност постојећих правила за проверу квалитета наставног материјала.

Истовремено се периодично испитује обим и структура библиотечких и информатичких ресурса, њихова доступност студентима и запосленима, као и компетенције запослених у библиотеци и другим релевантним службама.

| S - (<i>Strenght</i>): Предности | W – (<i>Weakness</i>): Слабости |
|---|---|
| <ul style="list-style-type: none"> • Постојање Правилника о уџбеницима и издавачкој делатности +++ • Велики обим библиотечког фонда +++ • Добра покривеност предмета стручном и савременом литературом ++ • Постојање квалитетног информационог система као основе за велики број услуга доступних студентима и запосленима +++ | <ul style="list-style-type: none"> • Мала средства за проширење библиотечког фонда + • Смањен број нових књига на годишњем нивоу у последњих пар година ++ • Недостатак адекватне литературе за поједине предмете + • Недовољна материјална средства за проширење простора предвиђеног за библиотеку са читаоницом ++ |

| | |
|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • Постојање адекватног простора предвиђеног за библиотеку са читаоницом ++ • Рачунарска опремљеност Одсека Академије +++ • Радно време библиотеке и читаонице центра +++ | <ul style="list-style-type: none"> • Недовољна заинтересованост студената за коришћење библиотечких ресурса +++ • Недовољна средства за додатно осавремењивање и опремање Одсека Академије информатичким ресурсима ++ |
| О – (Opportunities): Могућности | Т – (Threats): Опасности |
| <ul style="list-style-type: none"> • Додатно унапређење Правилника о уџбеницима и издавачкој делатности ++ • Умрежавање са другим научно-истраживачким институцијама може довести до проширења библиотечког фонда +++ • Подстицање наставника на разне форме издавачке делатности +++ • Рад на идејном пројекту за повећање простора библиотеке и читаонице ++ | <ul style="list-style-type: none"> • Неусклађеност наставне литературе и градива + • Повећање квантитета, може нарушити квалитет библиотечког фонда ++ • Превелика посвећеност издавачкој делатности може довести до мањка времена за унапређење наставе и/или научно истраживачког рада + • Незаинтересованост надлежних за повећање простора библиотеке и читаонице ++ |

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 9

На основу изложене „SWOT“ анализе, предлог мера за унапређење квалитета се може дефинисати на следећи начин:

- Додатно унапређење Правилника о уџбеницима и издавачкој делатности;
- Адекватно подстицање наставног особља на издавачку делатност;
- Учешће у пројектима и остваривање контакта са институцијама које могу допринети унапређењу и осавремењивању информатичких ресурса;
- Подстицање студената на коришћење библиотеке и читаонице;
- Умрежавање са другим научно-истраживачким институцијама у циљу проширивања доступне литературе;
- Додатно унапређење компетентности и мотивисаности запослених у библиотеци и другим релевантним службама;
- Разматрање плана о развоју електронске платформе библиотеке са које би студенти могли да преузимају одређену литературу.

[Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи](#)

[Табела 9.2. Попис информатичких ресурса, Одсек Пећ – Лепосавић](#)

[Прилог 9.1 Општи акт о уџбеницима.](#)

[Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи, \(са редним бројевима\)](#)

[Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија \(заједно\) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи](#)

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада. Академија је Статутом број 15-1/1 од 15.12.2020. године, а у складу са Законом о високом образовању, предвидела следеће органе: орган управљања, орган пословођења, стручни орган, студентски парламент и савет послодаваца.

Сходно члану 67 Статута Академије орган управљања Академијом је Савет Академије (у даљем тексту: Савет) који има укупно 19 чланова одређених у процентуалном износу представника одсека Академије, оснивача и студената у складу са Законом о високом образовању. Члан 80 Статута Академије предвиђа да је орган пословођења Академије – председник Академије, док је чланом 96 предвиђено да су стручни органи Академије Наставно-стручно веће Академије (Веће Академије), Етички одбор, Наставно-стручна већа Одсека (Већа одсека), Већа катедри, Колегијум Академије. Према члану 110 Статута Академије, орган Академије је и Студентски парламент преко кога студенти остварују своја права и штите своје интересе у оквиру Академије, у складу са Законом.

Организација Академије утврђена је у складу са законом, уз максимално уважавање принципа функционалности, целисходности и рационалности. Делатност Академије остварује се у оквиру следећих организационих јединица: одсеци, високошколске јединице ван седишта Академије, катедре, центри и секретаријат.

Академија може оснивати и друге организационе јединице. Одлуку о оснивању организационе јединице доноси Савет Академије, уз претходно мишљење Већа Академије. Општим актима које доноси Председник Академије у складу са Законом и Статутом, уређује се унутрашња организација Академије.

Одсек је наставна високошколска организациона јединица Академије без својства правног лица, у којој се остварује образовна делатност Академије ради остваривања студијских програма (теоријска и практична настава, стручна пракса и практични рад студената, студије по дуалном моделу, кратки програми студија, студије уз рад, студије на даљину) и ван оквира студијских програма за које је Академија добила Дозволу за рад (курсеви, семинари, радионице, стручна и научна саветовања и друге облике усавршавања), кроз програме образовања одраслих, односно образовање становништва током читавог живота. Радом Одсека руководи руководилац Одсека. Председник Академије именује руководиоца Одсека из реда наставника Академије са пуним радним временом на Академији. Руководилац Одсека именује се на период од три године.

У Академији се образују три одсека:

- Одсек Пећ – Лепосавић, Доситеја Обрадовића бб,
- Одсек Звечан, Нушићева бр. 6.
- Одсек Урошевац – Лепосавић, 24. новембра бб.

Одсек припрема предлоге из области за коју је организован, у вези са питањима о којима одлучује Веће Академије и обавља послове везане за организацију и извођење наставе у тој области.

Стручни орган Одсека је Наставно-стручно веће Одсека (у даљем тексту: Веће одсека). Чланови Већа Одсека су сви наставници и сарадници Академије који изводе наставу на студијским програмима у оквиру Одсека. Председник Наставно-стручног већа Одсека је руководилац Одсека.

Академија може да оснује једну или више *високошколских јединица ван седишта Академије*, без својства правног лица, као облик унутрашње организационе јединице, у складу са законом и Статутом Академије. Високошколске јединице ван седишта Академије не могу се оснивати у местима у којима је седиште одсека. Одлуку о оснивању и укидању

високошколске јединице ван седишта Академије доноси Савет Академије, на предлог Већа Академије, сагласно одредбама члана 57. Закона о високом образовању.

Катедра је наставно-стручна организациона јединица коју чине наставници и сарадници Академије из исте или сродних ужих научних области. Минимални број чланова катедре је 5 (пет) наставника и сарадника, осим у посебним случајевима о чему одлуку доноси Веће Академије. Катедре имају интегративну функцију у оквиру Академије коју остварују кроз повезивање, заједнички рад и комуникацију наставника и сарадника са различитих одсека Академије који су бирани у истој или сродним научним, односно стручним областима. По правилу су чланови једне катедре наставници и сарадници са најмање два одсека Академије, осим у изузетним случајевима када то није могуће због специфичности научних односно стручних области за које су наставници и сарадници бирани.

Веће Академије делегира надлежност Катедри за поједине студијске програме. Катедра координира реализацијом студијских програма који су јој делегирани. Једна катедра може бити надлежна за више студијских програма на различитим степенима студија. Катедра организује извођење предавања, вежби, колоквијума, испита и других облика рада са студентима и предлаже ангажовање наставника и сарадника за извођење предавања и вежби за наставне предмете у оквиру ужих научних области катедре на студијским програмима за које им је делегирана надлежности.

На Академији постоје следеће катедре:

- 1) Катедра за пословну економију и менаџмент;
- 2) Катедра за економску теорију, политику и финансије;
- 3) Катедра за друмски саобраћај и транспорт;
- 4) Катедра за машинско инжењерство;
- 5) Катедра за електроенергетику и теоријску електротехнику;
- 6) Катедра за информационе и комуникационе технологије;
- 7) Катедра заштите животне средине и заштите на раду;
- 8) Катедра за општеобразовне предмете.

Одлуку о оснивању и укидању катедре доноси Савет на предлог Већа Академије.

У циљу унапређења апликативно стручног рада, развоја профитних делатности Академије и пружања услуга привреди и трећим лицима на Академији могу да се образују *центри*. Центри су организационе јединице без статуса правног лица. Одлуку о образовању и укидању центра доноси Савет Академије, на предлог Већа Академије. Центри су профитно оријентисани и своје функционисање финансирају искључиво из сопствених прихода. Унутрашња организација центара Академије, начин рада и руковођење, као и начин обављања стручних послова, уређује се правилником који доноси Савет Академије.

Секретаријат је организациона јединица Академије у којој се обављају: правни, кадровски, финансијско – рачуноводствени, библиотечки, административни, студијско – аналитички, информатички и други стручни послови који су од заједничког интереса за обављање делатности Академије. Радом Секретаријата руководи секретар Академије. Рад Секретаријата уређује се Општим актом о организацији и систематизацији радних места Академије.

У одсецима Академије организују се Канцеларије стручних служби за обављање послова ваннаставних делатности и то материјално-финансијских, правних и кадровских, служби за студентске послове, послова библиотеке, послова у вези са информационом системом, техничких, архивских, послова одржавања и набавке, помоћних послова и др. Сваки одсек Академије има своју Канцеларију стручних служби којом руководи шеф Канцеларије стручних служби. Организација и опис послова у надлежности Канцеларија стручних служби утврђују се посебним општим актом.

Академија је обезбедила редовно и систематско праћење, контролу и оцењивање рада органа пословођења и ненаставног особља, при чему је посебна пажња посвећена праћењу и оцењивању њиховог односа према студентима и мотивацији у раду са студентима. Резултати последњег акентирања показали су да су студенти задовољни радом служби које послују у оквиру Академије.

„SWOT“ приступ

| S - (<i>Strenght</i>): Предности | W – (<i>Weakness</i>): Слабости |
|---|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • Јасно и прецизно дефинисана организациона структура +++ • Рад ненаставног особља и стручних служби по Статуту Академије, Правилнику о раду и систематизацији радних места као и Упутствима о раду стручних служби и библиотеке ++ • Дефинисан опис посла за свако радно место +++ • Добра пословна комуникација између стручних служби +++ • Добра опремљеност техничким средствима у складу са пословима које обављају. ++ | <ul style="list-style-type: none"> • Систематско праћење квалитета обухвата мали број метода +++ • Недовољно прецизно дефинисани услови за напредовање ненаставног особља ++ |
| O – (<i>Opportunities</i>): Могућности | T – (<i>Threats</i>): Опасности |
| <ul style="list-style-type: none"> • Прављење програма за стално усавршавање и образовање ненаставног особља ++ • Увођење нових метода за систематско оцењивање квалитета рада стручних служби и квалитета управљања +++ | <ul style="list-style-type: none"> • Може се десити да дефинисана организацији не покрива најбоље стварне потребе + • Недовољно интересовање за примену закључака донетих у процесу праћења квалитета ++ |

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 10:

- У наредном периоду потребно је усклађивати Правилник о организацији и систематизацији радних места Академије и иновирати упутства о раду;
- Академија ће перманентно пратити и евалуирати примену поступака за обезбеђење квалитета управљања и ненаставне подршке, предвиђених правилницима и другим општим актима Академије и, ако буде потребно, усавршавати их и даље развијати;
- Академија ће и даље наставити да побољшава услове рада ненаставних радника обезбеђивањем адекватног простора, набавком савремених средстава за рад и побољшањем техничких услова рада;
- Академија ће наставити да унапређује професионалне компетенције ненаставних радника, стандарда професионалног понашања и мирног решавања сукоба и отвараће већи простор за иницијативе и идеје запослених и изражавање и уважавање мишљења ненаставних радника.

[Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица](#)

[Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе](#)

[Прилог 10.2. Анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби - Одсек Пећ – Лепосавић](#)

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру. Одсеци Академије поседују примерене просторне капацитете: амфитеатре, учионице, кабинете, лабораторије, библиотеке и слично, за квалитетно обављање делатности високог образовања, а који су усклађени са бројем студената. Академија континуирано прати и усклађује своје просторне капацитете и опрему са потребама наставног процеса и бројем студената.

Настава на Академији у Лепосавићу, при Одсеку Пећ-Лепосавић одвија се у објекту у власништву Академије смештеном на 2053 м², а који се састоји од 3 амфитеатра површине од 489,5 м² са укупно 300 места, као и просторија намењених студентској служби, студентском парламенту, скриптарници и бифеу. Објекат поседује библиотеку у површини од 20,48 м², два рачунарска кабинета површине 66,32 м², три кабинета за наставно особље површине 75,18 м², зборницу површине 68,54 м², студентски клуб површине 110,5 м², простор за студентску службу и архиву површине 74,13 м², канцеларијски простор укупно од 198,81 м², док површина од 718,73 м² распоређена на домарску службу, хигијеничаре, обезбеђење и хол. Детаљан приказ корисних просторија Академије - Одсек Пећ Лепосавић дат је у табели испод, док је свеукупан приказ корисних просторија Академије, сва три одсека (Одсек Пећ - Лепосавић, Одсек Звечан, Одсек Урошевац - Лепосавић), дат у прилогу (Табела 11.1).

Табеларни приказ листе просторија са површином у високошколској установи у којој се изводи настава на студијском програму: Пословање малих и средњих предузећа

| | Просторија | Број | Број места | Површина м ² |
|---|--|------|------------|-------------------------|
| Одсек Пећ – Лепосавић | | | | |
| АДРЕСА: Доситеја Обрадовића бб, Лепосавић | | | | |
| 1. | Слушаонице, учионице | 2 | 50 | 230,81 |
| 2. | Амфитеатри | 3 | 300 | 489,50 |
| 3. | Лабораторије | 0 | - | - |
| 4. | Рачунарска кабинети | 2 | 100 | 66,32 |
| 5. | Радионице | - | - | - |
| 6. | Библиотеке | 1 | 20 | 20,48 |
| 7. | Читаонице | - | - | - |
| 8. | Кабинети за наставно особље | 3 | 14 | 75,18 |
| 9. | Студентски клуб | 1 | 80 | 110,50 |
| 10. | Зборница | 1 | 30 | 68,54 |
| 11. | Студентска служба и архива студентске службе | 1 | 10 | 74,13 |
| 12. | Канцеларија Председника Академије | 1 | 10 | 88,94 |
| 13. | Канцеларија Помоћника Председника Академије | 1 | 6 | 35,71 |
| 14. | Канцеларија Руководиоца Одсека | 1 | 6 | 35,71 |

| | | | | |
|-----|---------------------------------|----|--------|--------|
| 15. | Канцеларија Секретара Академије | 1 | 2 | 22,68 |
| 16. | Канцеларије стручних служби | 1 | 3 | 15,87 |
| 17. | Домар | 1 | 1 | 115,13 |
| 18. | Курир-хигијеничар | 2 | 6 | 17,10 |
| 19. | Остало (Хол, Тоалет) | 10 | 20 | 586,40 |
| | | | Укупно | 2053 |

Академија не поседује наменски засебан простор за читаоницу, али зато студенти могу користити простор за читање књига унутар библиотеке. Како простор зграде Академије дозвољава, на први захтев студената, Академија ће реаговати промтно те брзо изаћи у сусрет евентуално насталим потребама. За сада, како пракса показује, велики део студената путује како би долазио на предавања и враћа се одмах коћи, те због безбедоносне ситуације не желе да се задржавају дуго. Такође, део студената смештен у студентском дому, користи сврсисходно просторије за учење које им нуди студентски дом, лоциран тек уз зграду Академије. Све учионице поседују додатни простор за наставнички кабинет што је такође дато на располагање.

Академија на својим Одсечима поседује просторије опремљене савременим техничким и осталим уређајима који студентима и особљу омогућавају рад на рачунарима и коришћење услуга рачунског центра (фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање ЦД и ДВД материјала). Кратак преглед опреме која се користи на Академији (Одсек Пећ-Лепосавић) дат је у табели доле, док је свеукупна листа опреме у власништву високошколске установе дата у прилогу, (Табела 11.2.).

Табеларни приказ листе опреме за извођење студијског програма на Академији (Одсек Пећ-Лепосавић)

| Р.Б. | Назив, тип | Намена | Број |
|-----------------------|-------------------------|----------------------|------|
| Одсек Пећ – Лепосавић | | | |
| 1. | Десктоп рачунар | Рачунарски кабинет | 28 |
| 2. | Десктоп рачунар | Пословни секретар | 1 |
| 3. | Десктоп рачунар | Рачуноводство | 2 |
| 4. | Десктоп рачунар | Библиотека | 1 |
| 5. | Десктоп рачунар | Правна служба | 1 |
| 6. | Десктоп рачунар | Студентска служба | 6 |
| 7. | Десктоп рачунар | Студентски парламент | 2 |
| 8. | Лаптоп | Рачунарски кабинет | 25 |
| 9. | Штампач, MFP | Рачуноводство | 1 |
| 10. | Штампач колор, ласерски | Помоћник за наставу | 1 |
| 11. | Штампач, ласерски | Правна служба | 2 |
| 12. | Штампач, ласерски | Студентски парламент | 2 |
| 13. | Штампач, ласерски | Студентска служба | 1 |
| 14. | Скенер | Студентски парламент | 1 |
| 15. | Скенер | Правна служба | 1 |

| | | | |
|-----|----------------------------------|--------------------------|----|
| 16. | Notebook, Iped | Опрема за презентације | 1 |
| 17. | Notebook, Windows Vista | Наставно особље | 40 |
| 18. | Видео бим, Sony | Опрема за презентације | 4 |
| 19. | Пројектори | Сала-извођење наставе | 7 |
| 20. | Пројектор | Рачунарски кабинет | 2 |
| 21. | Интерактивна табла | Рачунарски кабинет | 1 |
| 22. | Музички стуб, Sony | Катедра за стране језике | 2 |
| 23. | Фотокопир апарат, Konica Minolta | Скриптарница | 2 |
| 24. | ТВ | Председник | 1 |
| 25. | ТВ | Хол | 2 |
| 26. | Wi-Fi рутер- TP-link | Интернет | 7 |
| 27. | Оперативни систем, Windows 7 | Софтвер | 20 |

Академија поседује адекватну и савремену техничку и другу специфичну опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе на свим студијским програмима и степенима студија у сва три Одсека у њеном саставу. Имајући у виду потенцијал наставног плана студијског програма Пословање малих и средњих предузећа при Академији (Одсек Пећ-Лепосавић), може се рећи да је инсталирана опрема више него задовољавајућа за реализацију педагошких активности и достизање планираних исхода.

Структура просторија при Академији је таква да задовољава потребе извођења теоретске и практичне наставе. Сале унутар зграде Академије, у којима се одржавају предавања, опремљене су пројектором и комплетном мултимедијалном опремом. На тај начин је пружена целокупна подршка модерном начину предавања, који је заснован на примени мултимедије и интерактивности међу учесницима. Према томе, студентима су на располагању сале за предавања и вежбе са свом неопходном опремом. Предавања и вежбе се одвијају у амфитеатрима, учионицама и рачунарским кабинетима. Академије. Рачунарски кабинети су опремљени на тај начин да својом опремом омогућавају обављање наставу из 2 или више наставних предмета, што је уређено распоредом рада.

Свим запосленим и студентима се обезбеђује неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама, како би се те информације користиле у научно-образовне сврхе. Запосленима и студентима су на располагању рачунари за преглед личних е-маилова и стална Интернет веза. Академија кроз координацију са администрацијом брине и о потреби својих студената и сарадника за сталним додиром са најновијом литературом, стручним часописима и електронским издањима.

Коначно, са аспекта Академије, (Одсек Пећ-Лепосавић), помињемо и просторне ресурсе, као и специфична наставна средства у саставу Академије. Структура просторија у Академији је таква да задовољава потребе извођења теоретске и практичне наставе на свим Одсецима.

Према свему наведеном до сада, сматрамо да Академија поседује инфраструктуру потребну за имплементацију циљева према стратешким плановима. Величина, доступност и квалитет простора и опреме одговарају стандардима који важе за високошколске установе.

„SWOT“ приступ

У оквиру овог стандарда урађена је „SWOT“ анализа за неке од следећих елемената:

- усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената;
- адекватност техничке, лабораторијске и остале опреме;
- усклађеност капацитета опреме са бројем студената;
- рачунарске учионице.

„SWOT“ анализа је дата у табели испод:

| S - (<i>Strenght</i>): Предности | W – (<i>Weakness</i>): Слабости |
|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • Просторни капацитети су усклађени са важећим стандардима и бројем студената на студијским програмима +++ • Простор задовољава одговарајуће урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове +++ • Постојање одговарајућих рачунарских кабинета и техничких средстава који се користе за реализацију наставе +++ • Усклађеност техничке и лабораторијске опреме опреме са здравственим и сигурносним стандардима +++ • Постојање одговарајуће опреме за савремено извођење наставе у складу са потребама студијских програма +++ | <ul style="list-style-type: none"> • Недостатак простора за индивидуални или додатни рад са мањим групама студената ++ • Недовољна финансијска средства за осавремењавање техничке опреме +++ • Недовољна усклађеност капацитета опреме са бројем студената ++ |
| O – (<i>Opportunities</i>): Могућности | T – (<i>Threats</i>): Опасности |
| <ul style="list-style-type: none"> • Могућност обезбеђења финансијских средстава неопходних за преуређење просторних капацитета за рад са мањим групама студената ++ • Изналажење нових извора финансијских средстава за опремање техничким средствима +++ • Донације кроз сарадњу Академије са домаћим и међународним институцијама +++ | <ul style="list-style-type: none"> • Брзи развој информационо - комуникационих технологија захтева стална улагања +++ • Трошкови одржавања већ времешних зграда све су већи, што Академије тешко покрива из својих средстава ++ • Научно-истраживачки рад је отежан због немогућности претплате на разне научне базе података (преко базе Кобсон нису доступни многи радови) ++ |

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 11:

- Наставак процеса перманентног побољшавања квалитета простора и опреме;
- Интезивирање активности на обезбеђењу додатних финансијских средстава и донација у циљу осавремењивања постојеће и повећања капацитета опреме;
- Праћење и усклађивање капацитета простора и опреме у складу са потребама наставног процеса, као и са бројем студената. Минимум једанпут у току школске године вршити интерну контролу простора и опреме анкетирањем студената и запослених на Академији и даљи рад усмерити ка отклањању уочених неисправности и неправилности.

[Табела 11.1. Укупна површина АССКМ \(у власништву високошколске установе и изнајмљени простор\) са површином објеката \(амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе\)](#)

[Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе АССКМ која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду](#)

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе. Представници студената су чланови Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета.

Списак чланова Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета:

| Ред бр. | Име и презиме | |
|---------|----------------------|---------------------|
| 1 | др Данијела Зубац | Председник Комисије |
| 2 | др Милан Веселиновић | Члан |
| 3 | Миливоје Јовановић | Члан |
| 4 | Марина Вељовић | Члан |
| 5 | Алекса Маринковић | Члан - Студент |

Студенти су активно укључени у процесе перманентног осмишљавања, реализације развоја и евалуације студијских програма у оквиру курикулума и развој метода оцењивања.

Њиховим учешћем у органима Академије обезбеђена је њихова улога и начин да дају своје мишљење о стратегији, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет рада Академије, укључујући и резултате самовредновања и оцењивања квалитета Академије. Представници студената су активно укључени у процесе перманентног осмишљавања, реализације развоја и евалуације студијских програма у оквиру курикулума и развој метода оцењивања.

Обавезан елемент самовредновања високошколске установе јесте анкета којом се испитују ставови и мишљења студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања и оцене квалитета рада Академије и њених делова, наставних програма у целости и њихових делова као и квалитета самог наставног процеса и квалитет педагошко-образовног рада наставника и сарадника у Академији анкетирањем. Основни циљ поступка анкетирања је утврђивање квалитета; педагошко-образовног рада наставника и сарадника у настави, студијских програма, управљања Академијом, рада служби Одсека Академије и корекција, ради подизања квалитета и формирање подлоге за креирање Извештаја о самовредновању Академије.

У оквиру „SWOT“ анализе акценат је стављен на учешће студената у појединим телима Академије која се баве анализом, провером и обезбеђењем квалитета појединих сегмената који су предмет процеса самовредновања. Даље је коментарисана улога студената у евалуацији наставног процеса, студијских програма, расподеле ЕСПБ бодова, било да је реч о пасивним видовима добијања информација, као што су студентске анкете или о директној повратној информацији коју у реалном времену пружају представници студената а на основу сталне комуникације са студентима свих профила.

„SWOT“ приступ

| S - (<i>Strength</i>): Предности | W – (<i>Weakness</i>): Слабости |
|--|---|
| <ul style="list-style-type: none"> Студенти учествују и имају право гласа у свим органима и телима Академије и у телима која учествују у процесу самовредновања и процени квалитета +++ | <ul style="list-style-type: none"> Представници студената не могу директно да утичу на процес доношења одлука већ само могу да предлажу мере за побољшање квалитета ++ |

| | |
|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • Студенти учествују у попуњавању анкета ++ • Студенти учествују у обради података и креирању закључака +++ • Студенти самостално предлажу мере за побољшање квалитета +++ | <ul style="list-style-type: none"> • Превише субјеката у систему може да доведе до лоше координације + • Превише анкета и формализација поступака без вођења рачуна о истинској сарадњи и отворености између наставника и студената може пасивизирати студенте и њихове представнике ++ |
| О – (Opportunities): Могућности | Т – (Threats): Опасности |
| <ul style="list-style-type: none"> • Подизање свести студената о важности процеса самовредновања ++ • Организовање јавних расправа о укључивању у процес унапређења квалитета и расправа о иницијативама за унапређење квалитета ++ • Организовање зборов са представницима управе факултета где би студенти директно изнели своје предлоге без административне баријере ++ | <ul style="list-style-type: none"> • Студенти немају већину у телима за обезбеђење квалитета па је могуће прегласавање ако предложене мере нису у интересу осталих чланова тела +++ • Неповерење студената да ће укључивање у процес самовредновања донети стварне промене ++ • Недовољна свест студената да покажу иницијативе за унапређење квалитета +++ • Неповерење студената у анонимност анкета + |

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 13:

- Подизање свести студената о важности процеса самовредновања и подизање поверења студената у резултате овог процеса;
- Подстицати студентске иницијативе у предлагању мера за побољшање квалитета;
- Унапређење и редовно информисање најмлађих студената о процесима самовредновања, контроле квалитета и о њиховим студентским правима, посредством студената-ментора и студентских делегата;
- Организовање већег број повремених анкета које заиста представљају брзу реакцију на тренутно уочене проблеме, користећи предности информационог система;
- Подстицање и унапређење мобилности студената, како би се они на најбољи начин уверили у ефективност процеса и мера контроле квалитета у развијеним земљама и унапредили културу квалитета;
- Подстицање студента укључених у рад Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета на континуирани процес евалуације наставног процеса на основу студентских анкета и анализа пролазности по испитним роковима;
- Инсистирање на транспарентности извештаја о раду студентских тела.

[Прилог 13.1. Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета](#)

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета. Академије системом менаџмента квалитета обезбеђује спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета и обављање свих задатака које у том процесу имају субјекти у успостављеном систему обезбеђења квалитета.

Академија кроз успостављене механизме система менаџмента квалитетом анализира податке, анализира и оцењује перформансу процеса и преиспитује ефективност система менаџмента квалитетом, и уколико се утврде неусаглашености, приступа се корективним мерама. Академија обезбеђује редовну повратну информацију од послодаваца, представника

Националне службе за запошљавање, својих бивших студената и других одговарајућих организација о компетенцијама дипломираних студената.

Академија обезбеђује податке потребне за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета, обезбеђује услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања. Академија обавља периодична самовредновања и проверу нивоа квалитета током којих проверава спровођење утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, као и достизање жељених стандарда квалитета. У периодичним самовредновањима обавезно је укључивање резултата анкетирања студената. Самовредновање мора да се спроводи најмање једном у три године.

Са резултатима самовредновања Академија упознаје наставнике и сараднике, путем стручних органа, студенте, преко студентских организација Комисију за акредитацију високошколске установе и студијских програма и проверу и јавност. Сви наставници, асистенти, сарадници у настави и ненаставни радници упознати су са новоуспостављеним системом обезбеђења квалитета. Извештаји о резултатима анкетирања, извештаји о успеху студената у студирању и на испитима, предмет су разматрања на седницама Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета и Наставно-стручног већа Академије.

Формирана је база података која ће обезбедити трајно чување прикупљених података и њихово упоређивање са подацима који ће се прикупити током спровођења наредног анкетирања и примене других метода за прикупљање података.

Као један од показатеља процедура за праћење квалитета, у смислу јасног сагледавања снага, слабости, шанси и претњи у систематском праћењу и периодичној провери квалитета, периодично се спроводи „SWOT“ анализа. Том приликом се акценат ставља на испитивање квалитета постојеће инфраструктуре за систематско прикупљање података неопходних за доследно праћење квалитета, као и анализирање повратних информација од послодаваца и Националне службе за запошљавање о спремности и запослености струковних инжењера. Са друге стране анализира се улога студената и запослених у процесу праћења и процене квалитета.

„SWOT“ приступ

| S - (<i>Strenght</i>): Предности | W – (<i>Weakness</i>): Слабости |
|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • Сарадња са Националном службом за запошљавање и појединим привредним субјектима и институцијама +++ • Одржавање контаката са дипломираним студентима ++ • Академија обезбеђује континуитет у реализацији процеса квалитета +++ • Правилницима прописане процедуре +++ | <ul style="list-style-type: none"> • Недовољна прецизност повратних информација ++ • Уочени недостаци у студентским анкетама ++ • Недовољно развијена свест студената о њиховој улози у обезбеђењу квалитета ++ |
| O – (<i>Opportunities</i>): Могућности | T – (<i>Threats</i>): Опасности |
| <ul style="list-style-type: none"> • Добијање прецизних повратних информација од послодаваца и Националне службе за запошљавање ++ • Побољшање квалитета институције, студијских програма и наставе +++ • Законска регулатива ++ • Искуства стечена кроз међународну сарадњу ++ | <ul style="list-style-type: none"> • Инертност послодаваца и представника Националне службе за запошљавање ++ • Недовољна заинтересованост спољних субјеката у процесу обезбеђења квалитета+ |

Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу изложене „SWOT“ анализе, предлог мера за унапређење квалитета би се могао дефинисати на следећи начин:

- Подизање свести о значају системског праћења и периодичне провере квалитета,
- Коришћење систематичног прикупљања података и њихово анализирање у сврхе утврђивања и спровођења детаљних корекционих мера и трајног побољшања квалитета,
- Проналажење адекватних начина за мотивисање запослених и за учествовање у процесу праћења и контроле квалитета, који осим постојећих периодичних провера, подразумевају и самоиницијативне анализе успеха студената,
- Испитати могућности учешћа у међународним пројектима који се баве унапређењем наставе и научно-истраживачког рада и покренути потрагу за партнерским институцијама,
- Инсистирати на анонимности студентских анкета, како би студенти давали што објективнији суд о појединим питањима,
- Инсистирати на јавности остварених резултата процеса провере квалитета и корективних мера за побољшање квалитета, електронским путем или преко делегата појединих модула,
- Континуирано обезбеђивање и анализа што веће количине повратних информација од стране компанија, Националне службе за запошљавање и дипломираних студената.

[Прилог 14.1. Информације присутне на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну провера квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске институције.](#)



ПРИЛОЗИ

Извештај о самовредновању